Šileris po 150 metų

Žvilgsnis į jo kūrybą ir santykius su Lietuva

DR. A. ŠESPLAUKIS, New York, N. Y.

1. Šilerio kūrybos pobūdis

Fridrikas Šileris 1805 m. gegužės 9 d. amžinai padėjo plunksną berašydamas Demetrijų. Jis tada buvo 45 ir pusės metų amžiaus. Nors fiziškai silpnas, tačiau valios jėga sukūrė daug, ypač dramos srity. Per tą laiką plačiai ir visokeriopai išryškėjo Šilerio kūrybos pobūdis, jos reikšmė ir veikmė. Nes, kaip sako Signer Wuerth, ne visi laikai Šilerį vienodai priėmė: materialistiniams su juo nebuvo pakeliui, idealistiniams ir karžyginiams jis buvo mielesnis.

Dėl to ne be reikalo ir mūsų Vincas Kudirka vertė į lietuvių kalbą Šilerio Vilių Telį ir Orleano mergelę, siekdamas tais veikalais įskiepyti daugiau ryžto kovojantiems su mūsų tautos priešais ir alintojais. Bet realistams ir Nietzschei jis tebuvo "moralin's trūbočius", permažai germaniškas, perdaug romaniškas ir romantiškas. O romantikams permažai poetiškas...

Reikšminga jungtinė dviejų literatūrinių dvynių, Goethės ir Šilerio, statula Weimare, vaizduojanti Goethę žvilgsniu žemyn ar į horizontą, Šilerį žvilgsniu į augštį. Tai tartum įžanga į jų kūrybos apibūdinimą: į Goethės ėjimą iš gamtos, Šilerio iš idėjos. Žvilgsnis į augštį reiškia taipgi atsipalaidavimą nuo žemės ir laisvę. Laisvė ypač būdinga visai Šilerio kūrybai. Ne ana nedisciplinuota, savavališka laisvė, bet vidinės tvarkos ir harmonijos apsprendžiama laisvė. O tai jau antikinės, helen'nė laisvės samprata.

Paprastai literatūros istorikai Šilerio draminę kūrybą skirsto dviem laikotarpiais: aud ros ir varžto ir klasikos. Bet reikia žinoti, kad tas skirstymas eina ne iš Šilerio dvasinio lūžio, bet iš jo augimo ir brendimo. Pirmoji reikšmingesnioji Šilerio drama Plėšikai 1780 jau kovoja su individo laisvės varžymu, nors brandžiajam Viliuj Telyj individą pakeičia tauta. Bet ir Fiesco 1783 rodo, kad ir laisvės siekimui turi būti ribos arba bent laisvės motyvas tvirčiau pagrįstas. Klasta ir meilė 1784 griauna luomų skirtumus, kaip ir Šekspyro Romeo ir Julija, bet Don Carlos 1787 kovoja prieš tironiją jau su Lessingo nuosaikumu ir Montesquieu demokratinės valstybės idėja.

2. Šilerio klasikinė drama

Ir klasikinė Šilerio drama suprantama iš "poeto žemės": iš jo filosofinių (Kanto) ir istorinių studijų. Kartu Šileris išeina į tarptautinę areną, skirdamas eilei Europos tautų po dramą, vokiečiams, kaip juokais pasakoma, palikdamas Plėšikus.

Ištikimas istorijai, Šileris lieka ištikimas ir antikinio grožio samprataikūno ir sielos pusiaus vyrai. Tas grožio idealas jungiamas su dorine žmoniškumo idėja, žinoma, paimta iš Herderio.

Štai tos pusiausvyros išdavos. Savęs pervertinimas tiek pat žalingas, kiek ir nejvertinimas. Tai Wallensteino tragedija, gera pamoka prieš diktatūrinius kėslus. Palengva vėl bando įsėlinti antikinis likimas į Maria Stuart 1800, o ypač į Mesinos sužadėtinę 1803, bet jis, kad ir negalutinai, įveikiamas. Ne likimas, bet veikiau klasta suardo kilnesnę asmenybę Demetrijuj 1805. Kaip mažas žingsnis į šalį griauna pusiausvyrą, rodo Orleano mergelė 1800: kova už gerai įžiūrėtą idealą laimima be jokio kompromiso su priešu. Garsusis Šilerio posakis "pasaulio istorija tai pasaulio teismas" niekur geriau nepasitvirtina kaip Viliuj Telyj 1804, kur net tirono (Gesslerio) nužudymas atrodo nepakankamai pagrįstas. Bet tai populiariausia drama pavergtosioms tautoms.

Šilerio istorinai veikalai (Olandų atkritimas, Trijų dešimtų metų karas) buvo tik bazė jo draminiams kūriniams, kaip meno kritikos raštai (Apie grožį ir garbę, Apie naivią ir sentimentalią poeziją ir kt.) padėjo tik atbaigti juos ar jo filosofinę (su nedidelėm išimtim) lyriką ar balades, kurios savy slepia ne tik etines vertybes, bet ir dramos užuomazgas.

3. Šileris ir Lietuva

Šileris nebuvo svetimas lietuviams. Tačiau svarbiau dar tai, kad ir Lietuva nebuvo Šileriui svetima. Nes kaip dažnai perdaug jau pabrėžiama svetimųjų mums įtaka, o užmirštama, ką patys esame davę kitiems.

Kad, kaip minėta, V. Kudirka vertė Vilių Telį, Orleano mergelę, kaip tik reikšminga mūsų poaušrio kovos metui. Nes nepriklausomuoju metu buvo verčiami kiek kitokios nuotaikos Šilerio veikalai: Plėšikai, Klasta ir meilė, Don Karlos (P. Vaičiūnas), Marija Stuart (Dr. J. Januškevičius), baladės, Giesmė apie varpą, lyrikos nuotrupos periodikoj.

Yra tam tikrų lietuviškosios įtakos pradų Šilerio kūryboj. Vis su pirma mūsų daina neliko jam nežinoma ir jo nepaveikusi. Tiesa, Šileris neturėjo laimės būti Herderio asmeniškai supažindintas su daina, kaip kad Goethe turėjo, bet Herderio tautinės dainos (Volkslieder) 1778-79 darė įtakos Šilerio Antologijos 1782 ir net vėlesniajai poezijai. Lietuviškos dainos motyvų gali išgirsti tokiose dainelėse kaip Laukimas (Ar ne varteliai praviro?) arba ten, kur kalbama apie rūstų vainikėlį, kaip jis įkrinta į upelį ir bangų pagautas nešamas. F. Tetzneris linkęs įžiūrėti lietuvių dainos įtakos net Joanos atsisveikinime su gimtinės ganyklomis (Orleano mergelėj), pagal Herderio, Lessingo, Goethės taip labai įvertintą dainelę Aš atsisakiau savo močiutei, kur taip vaizdžiai ir nuoširdžiai ištekanti lietuvaitė atsisveikina su savo jaunystės dienomis.

Šilerio poezijoj šiandien jau sunkiau beišskirti, kas dar iš lietuviškos dainos į ją perėjo, kai yra tiek daug tarptautinių dainos motyvų, tačiau mūsų dainos tonas išsiskiria iš daugybės kitų savo originalumu.

Draminėj kūryboj Šileris jau aiškiau parodė lietuviško elemento įtaką. Kad ir nebaigtajame Demetrijuje iš rusų istorijos mūsų Sapiega — reto dingumo figūra. Tai asmenybė, poeto gal egzegeruota, kuri ne tiek savo teise, kiek valingumu daro stipraus įspūdžio. Šileris prieš savo mirtį akyse bus kaip tik turėjęs Lietuvą, jos vytį Krokuvos seime įstatydamas šalia karaliaus Augusto sosto. Į tą vytį žiūrėdamas Sapiega ir pasakė savo didingą kalbą, kuri esmėj prilygsta Šekspyro Hamleto monologui (plg. H. Cyzarz, Schiller, 393). Sapiegai buvo brangi ištikimybė priesaikai, nors jis tada dar nenumanė, kad ateis metas, jog tauta, kuriai ištikimybę rodė, jo palikuonis apvils. Taip ir įvyko, ir taip yra dabar.

———★———

● **Kražių Skerdynių,** Lietuvoje premijuoto istorinio romano, antra laida jau yra knygų rinkoje. Išleido A. Šidlausko-Vilainio vadovaujama leidykla Nemunas. J. Marcinkevičius, rašydamas šį kūrinį, aplankė Kražių apylinkes, surinko žinias iš Kražių tragedijos dalyvių, panaudojo Kražių bylos proceso aktus, istoriko kun. Veblaičio straipsnius, Kražių klebono kan. Tomaševičiaus patiektą medžiagą. Kaikurie personažai paliekami tikromis pavardėmis, kaikurių vardai pakeisti. Romane vaizdžiai nusakomas žemaičių atkaklus ryžtas kovoje prieš carinę priespaudą, nors gal autoriaus pažiūros neleido pertiekti viso tikinčiųjų žemaičių sielos subtylumo. Ši pirmoji "Kražių skerdynių" dalis turi 323 puslapius.

● **Dail. Jadvyga Dabkevičiūtė-Paukštienė** nupiešė viršelį premijuotosios Alės Rūtos knygos **"Trumpa diena".** Knyga jau išėjo iš spaudos ir pradedama platinti knygų rinkoje.

● **Prof. Juozas Eretas** pakvies tas skaityti paskaitos apie lietuvių literatūrą Stuttgarte vokiečių visuomenei rudenį rengiamoje Pabaltijo kultūros savaitėje.

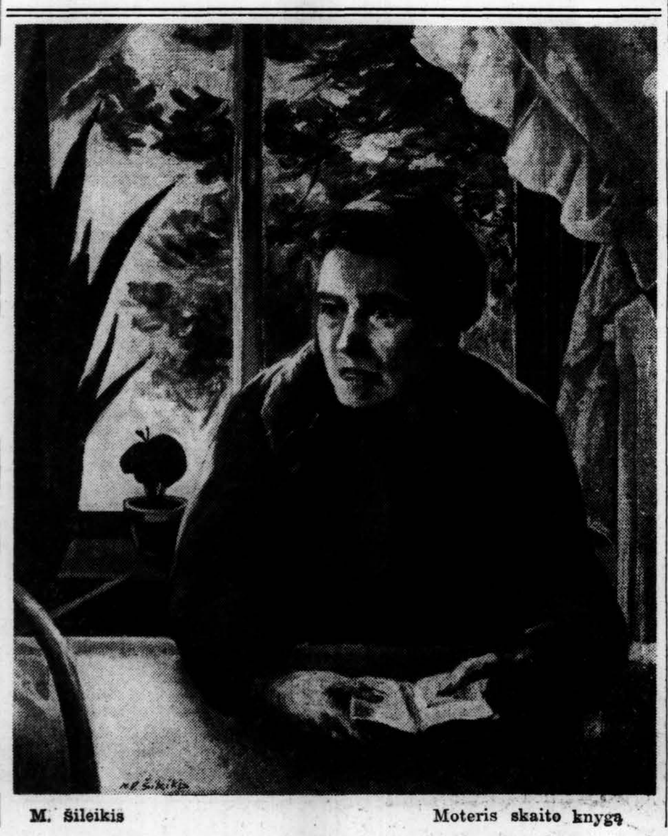

M. Šileikis — Moteris skaito knygą

Friedrich Schiller

Kunigaikštis Leonas Sapiega kalba Krokuvos seime

(IŠ DEMETRIJAUS)

Štai prie ko prieita! Ir jei niekas
Teisybės gint nestoja, ginsiu aš.
Aš tos klastos audimą sudraskysiu,
Ir atidengsiu viską, ką žinau.
Garbingas Prime! Ką gi? Ar rimtai
Sutinkate su tuo, ar tik vaidinat?
Lengvai taip tikite, senatoriai? Karaliau,
Nejau esi toks silpnas! Ir nežinote, nenorit
Žinot, kad žaislas esat jūs gudraus vaivados
Iš Sendomiro, kurs išstatė carą šį,
Kurio garbėtroška beribė mintimis
Gėrybių pilną Maskvą ima jau?
Nejau turiu jums pasakyt, kad sandora
Tarp jųdviejų jau sutarta ir prisiekta?
Kad jis jauniausią dukrą jam atduoda?
Ir taip kilni Respublika aklai
Tur pulti į pavojus šito naujo karo,
Kad tik išaugštintų vaivadą, kad jo dukrą
Tiktai cariene, karaliene padarytų?
Papirko jis visus, nupirko,
Ir seimą nor, gerai žinau, valdyti;
Matau jo milžinišką fakciją
Šioj salėj, ir dar negana, kad jis
Kilmingame seime laimėjo daugumą,
Jis dar trim tūkstančiais arklių atvyko
Į jį ir visą Krokuvą užplūdo
Jis savo leno žmonėmis. Nūn pat
Jie veržte veržias į sales šio namo.
Jie suvaržyt balsavimo mūs laisvę nori...
Bet man nė jokia baimė nepalies drąsios širdies;
Kol kraujas teka mano gyslose,
Tol savo žodžio laisvę ginsiu aš.
Kiekvienas su šita mintim teateinie čionai.
Kol gyvas aš esu, tol nepraeis prieš tiesą, išmintį
Joks nuosprendis.

Viltis

Svajoja ir šneka daug žmonija
Apie laimingesnį rytojų,
Ji lekia vydamos, bėga tenai,
Kur aukso laimė vilioja.
Pasaulis pasens, vėl jaunas bus,
Tačiau vilties nepraras žmogus.

Viltis gyveniman veda jį,
Viltis jam krykštauja jo vaikystėj,
Jaunuolį uždega josios žavai,
Ji su senatve nenuvysta;
Ir nors vargo kelią jis baigia kapuos,
Bet ir prie kapo — vilties nenustos.

Tai ne svajonė graži, tuščia
Fantasto galvoj teužgimus;
Kažkas beldžias garsiai mūs širdin:
Siekti kilnumo — mūs pašaukimas.
Ir ką tas balsas vidinis kalbės,
Tikinčios sielos apvilt negalės.

Mergaitė iš svetimo krašto

Vienam slėny pas piemenėlius,
Vos vieversėliai tik pragys,
Ateidavo kiekvienais metais
Mergaitė graži ir nuostabi.

Ne tam slėny ji buvo gimus,
Iš kur ji, nežinojo jie,
Ir veikiai dingdavo jos pėdos,
Vos spėjus tarti jai sudie.

Palaimą nešė jos buvimas,
Širdis ja džiaugės kiekviena,
Tačiau garbė ir išdidumas
Sugriaudavo draugystę tą.

Atnešdavo gėlių ji, vaisių,
Išbrendusių kituos laukuos,
Kitoj šviesoj, kitokioj saulėj,
Palaimoj geresnės gamtos.

Kiekvienas gavo savo dalį,
Šis vaisių, o gėlių anas;
Jaunuolis ir senelis kretąs
Pareidavo su dovana.

Visi svečiai jai buvo brangūs,
Bet kai tenai jauna pora
Atėjo, teko jai gėlių
Pačių gražiausių dovana.

Vertė A. Tyruolis

● **Kudirkos "Kanklėms" 60 metų.** Dr. Vinco Kudirkos pirmasis dainų rinkinys "Kanklės" išėjo 1895 metais Tilžėje, taigi prieš 60 metų; antroji dalis pasirodė 1899. Abejose dalyse kesliasdešimt dainų vyrų chorams (jv).

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Antano Vaičiulaičio** rinktinės novelės išleistos atskira knyga: **Pasakojimai.** Knyga turi 342 puslapiu, iliustruota **Telesforo Valiaus,** išleido **Venta.** Geriausios novelės parinktos iš A. Vaičiulaičio knygų: Vakaras sargo namely (1932), Vidudienis kaimo smuklėj (1933), Pelkių takas (1939), Kur bakūžė samanota (1947). Ant. Vaičiulaitis yra laimėjęs trejetą premijų (už Valentiną, Pelkių taką, Italijos vaizdus). Kaip prof. J. Brazaitis sako savo žodyje apie Vaičiulaičio kūrybą, jis yra didelės kultūros stilistas. Anot Brazaičio, "Vaičiulaitis iš kasdieninio gyvenimo šukelės iškalė ir auksakalio kruopštumu ornamentavo poetinius pasakojimus bei vaizdus". Jis nesiima spręsti didžiųjų gyvenimo temų ir problemų, neklimpsta į giliąsias dostojevskiškas psichologines studijas, bet formos atžvil-

Antanas Vaičiulaitis

giu yra pasiekęs nuostabių laimėjimų. Rašo ypatingai vaizdžiai, kaip tame posmelyje apie rūpestingai išgražintas roges: "Jose čiulbėjo dagiliai su sniegenomis ir skraidė šarkos. Jose tupėjo smulkios voveraitės ir nardė ūdros, jieškodamos grobio. Ir atrodė, kad rogėms nė žirgo nereikės: pakels jas į orą visi tie lokiai ir elniai, nuneš jas startos ir varnėnai, nuneš į patį dangų, kaip pranašą Eliją anais laikais". Skaitytojas negali atsistebėti, kaip A. Vaičiulaitis įstengia iš paprasto siužeto sukurti nuostabiai žavias, skaidrias noveles. Jos skaitomos lengvai, kalba sklandi ir gryna, parašyta trumpais vaizdžiais sakiniais.

● **Juozas Vitėnas,** 10 metų išsėdėjęs redaktoriaus kėdėje, perėjo dirbti į Amerikos Balsą ir iš Los Angeles išvyko į Washingtoną. Vitėnas Vytauto Didžiojo u-te baigė teisės studijas ir įgyjo advokato teises, tačiau juristo profesija nesivertė. Daugiau patraukimo jautė spaudos darbui. 1939 m. Lietuvoje sudarius koalicinę vyriausybę, jis dirbo Vidaus Reikalų m-joje spaudos referentu, 1941 — 1944 m. dėstė Prekybos institute Šiauliuose jaunesniojo asistento teisėmis. Tremtyje, Vokietijoje, 1945 m. buvo vienas iš "Žiburių" savaitraščio organizatorių ir redakcijos kolektyvo narys. o kiek vėliau perėmė ir vyr. redaktoriaus postą. Tremties spaudos istorijoje "Žiburiams" tenka centrinė vieta.

1949 m. atvykęs į Los Angeles, Calif., kurį laiką dirbo A. Skiriaus leidžiamame ir redaguojamame "Kalifornijos Lietuvyje" o nuo 1950 m., "Kalifornijos Lietuviui" susijungus su "Lietuvių Dienomis", Vitėnas buvo pakviestas "Lietuvių Dienų" vyr. redaktoriumi. Per 5½ metų "Lietuvių Dienos" J. Vitėno vadovybėje šaugo į originalų, plačiai skaitomą viso pasaulio lietuvių tautinės kultūros žurnalą. Siekdamas akademinio laipsnio Amerikos u-te, Vitėnas jau įpusčjo politinių mokslų studijose.

● **Antano Venio** eilėraščių rinkinys **Geležiniai žiedai** jau išėjo iš spaudos. Knyga turi 60 pusl., išleido Nemunas. Poetas pasirodo jau su trečiu savo eilėraščių rinkiniu. Anksčiau išėjo: Jaunos svajonės (1928), ir Žydintis pavasaris (1934). Šiame naujame rinkinyje yra eilėraščiai iš 1946 — 1954 metų. Autorius čia dainuoja apie Nemuno šalelę, žaliuojantį pūdymėlį, kai bernužis išvežtas už Uralo; poetas prašo motulę, kad ši suaustų į drobes dejones, dainuoja apie tremtyje matytus Alpių sniegus, apie vyną pilstančias padavėjas ir apie meilės kalvarijas. Autorius nori būti artimas liaudies poezijai, daug kur nevengdamas aiškios imitacijos (Už kalnų už marių/Nulijo nusnigo). Nors semdamas įkvėpimo patriotinėse mintyse, autorius kietai pergyvena dabarties sunkų likimą, nubloškusį jį prie fabriko mašinų, kas užakcentuota ir dail. V. Buziko pieštame viršelyje. Autorius skundžiasi: "Širdyje žiedai geležiniai/ Ir žemė dega man po kojų". Arba: "Ir tu šoki tango/ Po dvylika valandų, —/ Nuo tamsos lig tamsos/ Su mašina kartu". Autorius išsilgęs gamtos ir dejuoja: "Bėga laukais gegužis/ Ir pievas pienėms barsto./ Mašinos staugia, ūžia/ Ir vario plokštės vartos./ Širdimi audros rieda.../ Vistiek plėšiuos už vartų./ Ir pirmąją purieną/ Bučiuosiu šimtą kartų". Tarpais autorius jaučiasi palūžęs ir prataria: "Širdis be alučio/ Būt tuščia".

Autorius stengiasi jieškoti formos įvairumo. Nors eilėraščiuose poetinių priemonių — nedaug; vietomis tą išperka nuoširdumas, kaip tame eilėraštyje "Būrėme"; čia jį paduodame ištisai: "Obelys žydėjo./ Būrėme kartu./ Ramunių žieduose —/ Lapeliai po du./ Dobilai kvepėjo./ Tu prie jų lenkeis./ Daug mes jų suradom/ Lapais keturiais./ Kažką sakė vėjas,/ Kad linktų rugiai./ Ir jaunos grėbėjos/ Šoko su drugiais".

● **Arūnas Zailskis,** studijuojąs Illinois universitete Urbanoje, trečius metus iš eilės pagerbiamas už gerą mokymąsi, patekdamas į tuos 3% geriausiai besimokančių studentų; pakvies tas į Phi Kappa Phi draugiją. **Algirdas Avižienis** ir **Algis Pabarčius** šiemet buvo du lietuviai tarp 81 ketvirtamečio, pasiekusio augščiausius pažymius Illinois universitete Urbanoje. Chicagoje esančioje Illinois universiteto šakoje — Navy Pier — tarp pasižymėjusių moksle yra lietuvaitės Čepėnaitė ir Tapulionytė.

● **Dailininkas Povilas Puzinas,** gyv. Holywood, Calif., dažnai duodamomis tapybos demonstracijomis yra plačiai išpopularėjęs Los Angeles menininkų sluogsniuose. Highland Art Guild meno d-jos suruoštos parodos metu dail. Puzinas padarė viešą tapybos demonstraciją ir ta proga Highland Park News-Herald dienraštis pirmajame puslapyje įsidėjo didžiulę dailininko nuotrauką. Platų gyvenimo aprašymą ir kūrybos įvertinimą. Panašų aprašymą įsidėjo ir Verdugo Hills Art Association, Inc., biuletenis.

● **Balio Gražulio** novelių rinkinys "Sudužęs vaizdas" leidžiamas "Bendrijos" leidyklos Vokietijoje. Tai jau antroji Balio Gražulio beletristikos knyga.

● **Vl. Jakubėnas** duetą "Užžėlęs takas" (žodžiai K. Bradūno) pritaikė moterų chorui ir tas kūrinys yra įteiktas Alice Stephens.

Dviejų Vokietijų kultūrinė kova

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

Nepasidalina Thomu Mann

Atei nančią vasarą genialusis vokiečių rašytojas, Thomas Mann, kuris šiuo metu gyvena Šveicarijoj, švęs savo gražaus amžiaus aštuoniasdešimties metų sukaktį. Tą sukaktį, be abejonės, paminės visas kultūringasis pasaulis. Ją ruošiasi paminėti ir... dvi Vokietijos, viena iš jų, su 18 mil. gyventojų, pajungta barbariškos sovietinės kultūros orbiton, antra — su apie 50 mil. gyventojų — besirandanti Vakarų Kultūros pasauly. Tas pasiruošimas tarp dviejų skirtingų ideologijų neapseina be tam tikros kovos, kuri, be abejonės, įneša kartėlio ne tik pačių vokiečių tarpan, bet nublukina ir paties rašytojo pagerbimo mintį.

Artėjančios sukakties proga, pagal vieną ir tą patį Thomas Mann klasikinį kūrinį, abiejų Vokietijų dvi filmų bendrovės numatė įsukti filmus. Abi Vokietijos, esą, atsiklaususios ir autoriaus sutikimo. Deja, Thomas Mann, kaip ir visi vokiečiai, jokiu būdu negalėdamas susigyventi su "dviejų vaterlandų" mintimi, suabejojo dviejų filmų sukimo naudingumu. Jis pasiūlė abiem filmų bendrovėms "susivienyti", jeigu dar negalima visam laikui, tai nors minimos filmos sukimo metui, sujungiant į bendrą darbą abiejų filmų bendrovių artistus, technikinius resursus ir t.t. Sukaktuvininko manymu, šitoks mostas ne tik pasitarnautų kuogreitesnio abiejų Vokietijų sujungimo paskatinimui, bet gal tai taptų vokiečiams ir tikruoju simboliu visomis jėgomis ir priemonėmis to sujungimo siekti...

Abi filmų bendrovės su šitokiu pasiūlymu, esą, buvo sutikusios, tačiau Vakarų Vokietijos filmų bendrovė dar panorėjusi atsiklausti tuo reikalu Bonnos vyriausybės ir gauti jos pritarimą. Tačiau Bonna tokį aprobatą duoti atsisakė, logiškai teigdama, jog ne Vakarų Vokietijos filmų bendrovės reikalas pagelbėti Rytų Vokietijoj veikiančiai raudonai filmų bendrovei jos artistinio bankroto sritye...

Nežiūrint to, Rytų Vokietijos raudonieji buvę nusistatę "žūtbūt" tą filmą įsukti vieni. Tačiau pats autorius, Thomas Mann, labai mandagiu laišku raudonajai filmų bendrovei išreiškęs pageidavimą tokio filmo dar nesukti ir palaukti to laiko, kada nebebus "Rytų" ir "Vakarų" Vokietijų, o bus tik viena Vokietija...

Nesusipratimas dėl Schillerio minėjimo

Šiais metais taipogi sukanka 150 metų nuo garsiojo Vokietijos poeto ir dramaturgo Schillerio mirties. Šią sukaktį taip pat ruošiasi paminėti abi Vokietijos...

Gegužės mėn. ruošiamos didelės minėjimo iškilmės Vakarų Vokietijoj, Stutgarte, kur didysis kūrėjas, Schilleris, augo. Panaši šventė ruošiama ir Weimare (Rytų Vokietijoj), kur Schilleris praleido subrendusiojo dienas...

Labai charakteringa, kad ir į šių minėjimų tarp Rytinės ir Vakarinės Vokietijų nesusipratimus taipogi įveliamas senutis vokiečių rašytojas Thomas Mann. Esą, abiejų Vokietijų minėjimo rengimų komitetai pagrindiniu kalbėtoju užprašė vieną ir tą patį asmenį — būtent, Thomas Mann. Senelis rašytojas, kaip jau minėta, šiuo metu beleidžias senatvės dienas Šveicarijoj, pridėjęs pastabą, kad minėjimai vyktų ne tomis pačiomis dienomis, sutikęs dalyvauti minėjimuose ir vienur, ir kitur, pabrėždamas, kad ir viename minėjime jis pasakysiąs tą pačią kalbą ir kitame...

Vakarų Vokietijos laikraštis "Reinische Merkur", leidžiamas istoriškajam Koelno mieste, kuris skaitomas visai artimas savo mintimis Bonnos vyriausybės nuomonei, paskelbė straipsnį, kuriame teigiama, jog Thomui Mann reikėtų uždrausti kalbėti Stutgarte, Schillerio minėjimo iškilmėse, nes, esą, savo prielankumu raudoniesiems Schillerio minėjimo rengėjams — nenusipelno būti leidžiamas kalbėti demokratinei rengiamose iškilmėse. Laikraštis priduria, jog šiame atvejuje Thomas Mann darosi labai panašus į čigoną, kuris visuomet pratęs savo nugarą šildyti prieš labai plačią liepsną... Tuo laikraštis nori išreikšti savo nepasitenkinimą, kad senutis rašytojas lygiai vertina ir demokratinės Vakarų Vokietijos minėjimo rengėjus, taip pat ir raudonuosius Rytinės Vokietijos propagandistus, kurie šoka taip, kaip maskviškis orkestras groja...

Kultūrinė kronika

● **Antanas Tatarė,** kunigas, vienas pirmųjų mūsų liaudies kultūrintojų ir švietėjų, buvo gimęs 1805 metais, taigi šiemet sueina 150 metų nuo jo gimimo. Kilęs nuo Griškabūdžio, buvo vikaru Balbierišky, Ilguvoje, Lukšiuose; klebonavo Sintautuose; rusų persekiojamas už lietuvybę po 1863 m. sukilimo ištremtas į Lomžą, kur ir mirė 1889 m. Dar senais laikais buvo išspausdinta jo raštai: Žiburys rankoje dūšios krikščioniškos (1848), Pamokslas išminties ir teisybės (1851; — proza rašytos, perdirbtos Aizopo, Krasickio, Lafonteno Krylovo pasakėčios), Tiesiausias kelias ing Dangaus karalystę (1853), Pamokslai (išleisti tik 1900 m.). Yra likę jo poezijos ir kitų tikybinių raštų rankraščių. Velionis poetas Motiejus Gustaitis yra parašęs monografiją "Kunigas Antanas Tatarė. Jo gyvenimas, charakteristika ir raštai". Šis veikalas buvo išleistas prieš 40 metų Vilniuje.

● **Gen. Stasys Raštikis,** buv. Lietuvos kariuomenės vyr. vadas, galutinai paruošė ir "Lietuvių Dienų" leidyklai atidavė išleisti savo atsiminimus. Atsiminimai bus leidžiami dviejuose tomuose, turės apie 500 puslapių ir bus gausiai iliustruoti. Savo atsiminimų knygose generolas paliečia visą eilę įdomių ir intriguojančių klausimų, k. t.: santykius su Lietuvos vyriausybių nariais, su tautininkais ir jaunalietuviais; aprašo savo susitikimus su žymiaisiais ano meto Europos karo vadais, politikais ir valstybininkais; detaliai aprašinėja Maskvos derybas ir susitikimus su Stalinu; iškeliami įdomūs užkulisiai iš santykių su prezidentu A. Smetona ir t.t. Tai bus pokarinio laikotarpio viena iš įdomiausių ir sensacingiausių knygų.

● **Dailininkas A. Rūkštelė** dabar tebegyvenąs Australijoje, yra nutapęs apie 50 Lietuvos peisažų, kurių dalį atsigabens atvykdamas į JAV. A. Rūkštelė numato apsigyventi Chicagoje, kur yra jo artimi giminės.

College of SAINT ELIZABETH

Founded in 1899, the college offers B.A. and B.S. degrees in liberal arts, fine arts, sciences, business administration, home economics, teacher training for elementary and secondary schools.

Conducted by Sisters of Charity
A college for resident and day students — near Morristown
CONVENT STATION, N. J.

MISSIONARY SERVANTS OF CHRIST THE MASTER AND ST. ANTHONY

The MISSIONARY SERVANT has an active and holy apostolate in the South, helping the needy, the sick and the dying. She labors in the poorest parishes, teaching, nursing and bringing Christ's love to the fallen-aways of His Church. Here is a generous way of life — a life of peace and prayer in a very modern setting. Perpetual vows.

Write: Dept. A. C.
REV. MOTHER SUPERIOR
100 Peter Baque Road,
San Antonio 9, Texas

MELUOČIAU,

jei reklamuočiau, jog rašoma mašina "turi lietuvių kalbos pilną raidyną ir dar keturis raidynus kitų kalbų" — Nes 88 ženklų mašinoje telpa tik vienas GERAS RAIDYNAS. Taip pat TVIRTINU, kad tik Royal mašina turi automatus greičiui ir paraštėms reguliuoti. To neturi nei vokiškos, nei itališkos, nei amerikoniškos kitų firmų.

Pranešę savo adresą, smulkiausias informacijas ir išsamią knygą su 16 paveikslų gausite per

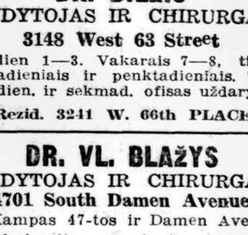

J. L. GIEDRAITIS
1632 Broad St., Harford 6, Conn.,
kuris "Draugui" žinomas, kaip sąžiningas asmuo.

DR. JUZĖ ir KĘSTUTIS AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51 Street
Val. — pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto; 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; šešt. 10 iki 2 popiet.
Ofiso tel. PRospect 6-1795
Rez. tel. GRovehill 6-5603

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p., išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. ANNA BALIUNAS
Akių, ausų, nosies ir gerklės ligos
— Pritaiko akinius —
6322 South Western Avenue
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 1 ligi 9 val. vak. Šeštad. nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 v. p. p. Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefonas: PR. 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Tel. ofiso AR 6-0161; rez. GR 2-9203
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Val. 12:30 - 3:30, 6 - 9 p.p pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad.; 11 v. ryto iki 2 val. p.p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso PR 8-1717, rez. RE 7-7868
DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Kasdien 1—3. Vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiandien. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 antr. 1-5 treč. ir šešt. pagal sutartį.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasimatymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Rezidencija: GRovehill 6-8161

Ofiso valandomis skamb. YA. 7-3526
DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPEC. REUMATINĖS IR SĄNARIŲ LIGOS
Ligonius priima ketvirtadieniais 6:30—8:30; kitu laiku pagal susitarimą. Tel. GArden 4-5869
4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Tel. ofiso VIrginia 7-0600,
rez. REpublic 7-6867
DR. BR. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p., išskyrus sekmadienius

Tel. ofiso ir rez. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 W. 71st St.
Kampas 71st ir Talman Ave.
Val.: Kasdien nuo 10 iki 12 prieš piet; 1—3 p. p. ir 6—9 v. v. Sekm. tik susitarus.

Ofiso telef. INterocean 8-7654
Buto telef. INterocean 8-8732
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 10756 So. Michigan Ave.
Val.: Kasdien 9—12 val. ryto, 1—4 ir 6—8 v. vak., išskyrus trečiadienį. Šeštad. 10 — 2 v. Kitu laiku susitarus.

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien, išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso GRovehill 6-4020
Rez. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius.
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadieniais 10-2.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak. Uždaryta trečiad. ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet
Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofise tel. RE. 7-1168
Rez. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(Kampas 63rd ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Šeštad. 2—4 popiet
Trečiad ir sekmad. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
Vidaus, vaikų ir moterų ligos
10743 South Michigan Avenue
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 10 v. v.
Šeštadieniais nuo 1 iki 5 val. popiet
Tel.: Ofiso — PUllman 5-6766
Buto — ENglewood 4-4979

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penktad. 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto Šeštad. 2—4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą

DR. J. PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Avenue.
Įėjimas iš Whipple St.
Val. kasdien nuo 10 iki 12; 2 iki 6; 7 iki 9. Išskyrus trečiad., sekmad. Šeštad. nuo 10 iki 2 popiet.
Tel. LAfayette 3-4949,
namų CEdarcrest 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3—6 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. Victory 2-1484. Resid. 2257 W. 23rd PLACE, tel. FRontier 6-5941

DR. ONA PRUNSKIS
DANTŲ GYDYTOJA
2423 West 63rd Street
(Netoli Western ir 63rd St. kampo)
Val. kasdien nuo 10—12; 2—4, 5—8 val. vak. Šeštadien. 9 — 1, trečiad. pagal susitarimą.
Ofiso tel. WAlbrook 5-2017
Res. tel. CAlumet 5-9195

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Acenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val.
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Ofiso ir buto tel. ARdmore 1-1493
DR. VINCAS RASLAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5015 — 5025 N. Paulina Street
(Bethany Methodist Ligoninėje)
Val.: Tik telefonu susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. 10-12 v. Kitu laiku susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis: pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite YArds 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9; šeštad. 10 val. ryto iki 4; trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel. ofiso CL. 4-0253, rez. GR. 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penk. 6:30—8:30 val. vakare
Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehil 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 7—8 p. m.
Penktadienį tik popiet.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930
Jeigu neatsilieps viršminėti telefonai, šaukite MIdway 3-0001

PER PASAULĮ KELIAUJA ŽMOGUS

Bernardo Brazdžionio poezijos rinkinys. Nedidelis skaičius šios knygos gautas šiomis dienomis "Drauge", 2334 So. Oakley Ave., CHICAGO 8, ILL. Knygos kaina kietais viršeliais $2.

Pirkit Apsaugos Bonus!

Ofiso tel. CLiffide 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
1724 W. 47th St.
Kampas 47th ir Hermitage
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak
Šeštad. nuo 2 iki 6 val. išskyrus sek

DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Val.: kasdien 5-8, šeštad. 1-3
Telef. TOwnhall 3-0959
2534 West 68th Street
Val.: tik iš anksto susitarus
Telef. HEmlock 4-7080, neatsakius skambinti CEntral 6-2294

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir spec. Moterų lig.
Ofisas ir rezid.: 2410 W. 51st St. (antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2-4 v. p.p. Kitu laiku tik susit

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
6255 South Western Avenue
Val. 2—4 ir 7—9 v. p.p. Šeštadieniais 2—4 val. p. p. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak.
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

YArds 7-3526 YArds 7-7410
GED. J. BYLAITIS, M. D., Ph. D.
Spec. smegenų ir nervų ligos
Val.: antrad., ketvirt. 7:30-8:30 p.p. Šešt. 12:30-4 v. popiet.
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val.: kasdien 6:30—8:30, šešt. 4—6
4038 So. Archer Ave.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šeštad. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581,
rez. VIctory 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas Halted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 v. po pietų

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Med.Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t.t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienį is 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

DR. ATKOČIŪNAS
DANTŲ GYDYTOJAS
3147 So. Halsted St., Chicago, Ill.
ir
1446 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Susitarti tel. — OLympic 2-4276

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; penktadienį 10—2; šeštad. 10—2 p. p.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausius trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
4712 So. Ashland Avenue
Val. 10:30—7 v. v., šeštad. 10:30—4 sekm. ir treč. uždara

Skelbkitės "Drauge"!

Pirkit Apsaugos Bonus!

LIETUVIŠKA AUTOMOBILIŲ PREKYBA
BALTICA
5805 So. Western Ave. WAlbrook 5-8200
Pradeda naujų ir vartotų automobilių pardavimo sezoną šūkiu: Savi pas savus.
Didelis pasirinkimas dabar gautų ir mechaniškai patikrintų automobilių. Žemos kainos:
'54 m. Mercury, 2 durų, labai gerame stovy $1,799
'54 m. Plymouth, 4 durų, gerame stovy tik $1,095
'51 m. Chevrolet 4 durų, automatinė transmisija, tik $575
'50 m. Chrystler 4 durų, automatinė transmisija, ... $500
Norėdami įsigyti naują ar vartotą automobilį visuomet kreipkitės į šią automobilių prekybą kur rasite tikrai nuoširdų savininko Br. Mickevičiaus patarnavimą. Pageidaujant išmokoma vairuoti ir sutvarkomi kiti reikalai.
Atvykite arba skambinkite tel. WAlbrook 5-8200.

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki $10,000
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augštus dividendus
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

MES PERKRAUSTOME JŪSŲ baldus saugiai keletą blokų arba kelias dešimt mylių

Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turįs daug metų patyrimo perkraustymo darbe.
Pristatome anglis ir pečiams aliejų — dideliais ir mažais kiekiais.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Avenue Tel. VIrginia 7-7097

50
PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS
1905 50 1955
MUTUAL
Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747

Humoristiniai lietuvių laikraščiai

Iš istorijos mūsų linksmosios žurnalistikos

DR. JUOZAS PRUNSKIS

Ilgų šimtmečių baudžiavos ir vergijos laikotarpis lietuvį daugiau palenkė į lyrišką kenčiančio jautrumą, kaip į humorą, o visdėlto mūsų pasakos, mįslės, patarlės ir priežodžiai rodo, kad ir lietuviuose yra nemažai sąmojaus, kurs davė progos laikraščius išmarginti mėgiamais juokais, o net ir atsirasti periodiniams humoro leidiniams.

Lietuvoje ir kitur Europoje

Savo laiku Kaune ėjo populiarus laikraštis **Garnys.** Jame gausiai pasireikšdavo Adomas Jakštas, plakdamas visuomenės ydas; karikatūromis čia buvo atakuojamos įvairios materialistinės teorijos, kaip pvz. evoliucija (— į žirkles "išsivystę" du redaktoriaus pirštai ir t. p.).

Kaune ėjo iliustruotas juokų laikraštis **Vapsva.**

Humoras nebuvo svetimas ir provincijai. Pvz. Žemaičiuose 1919 — 1920 m. ėjo juokų laikraštis **"Rasėnių Magdė".** Bene didžiausio pasisekimo turėjo 1933 metais T. Tilvyčio ir H. Blazo išleistas **Kuntaplis.** Jis išsilaikė ir kietos spaudos cenzūros laikais, ir daugelį užintriguodavo kokiu prasmukusiu politiniu ar šiaip aktualiu humoru. Dar anksčiau už "Kuntaplį" — 1926 m. — Kaune pasirodė A. Braziulio redaguojamas "gailaus juoko, satyros ir humoristikos meno mėnesinis laikraštis — Kultuvė. Mažiau sąmojaus turėjo bet buvo skaitoma ir **Spaktyva.** Būdinga, kad net vokiečių okupacijos buvo pasigesta aktualaus humoro ir 1943 m. lapkričio 15 d. pasirodė **Pogrindžio Kuntaplis,** kurio, rodos, teišėjo trys numeriai.

Net ir artimesnėje išeivijoje, kaip Skotijoje Glasgovo mieste prieš I Pasaulinį karą pasirodė **Širšės,** kuris buvo reklamuojamas, kaip "vienintelis juokų ir pasakų laikraštis Skotijoje.

Baigiant apie humoristinius mūsų laikraščius Europoje, dar būtų galima suminėti **Ežį,** matyt, ėjusį I Pasaulinio karo metu, nes viename žurnale teko užtikti apie jį skelbimą: "Prijuokina iki ašarų. Atrėplioja iš Anglijos nepaisydamas submarinų. Gyvena Glasgow, Scotland".

Įvairūs laikraščiai turėjo stiprius juokų skyrius, pavyzdžiui dažnai būdavo aktualus ir sąmojingas "XX Amžiaus" skyrius **Mirga Marga** (1936 — 1940 m.).

Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Vienu iš pirmųjų juokų laikraščių JAV-se bene bus T. D. Bačkausko Mahanoy City, Pa. nuo 1899 m. kas penktadienį leista **Linksmoji Valanda.** S. Bostone J. Ilgaudas 1908 metais leido juokų laikraštį **Raganą.** Tame pat mieste 1910 m. pasirodė Mickevičiaus redaguojamas **Pipiras.** Katalikai Bostone (tose pat patalpose, ką ėjo ir "Darbininkas") leido mėnesinį juokų laikraštį **Perkūnas.** Dr. A. Karalius su J. Pajausku Chicagoje 1912 m. pradėjo leisti mėnesinį satyros laikraštį **Dievo Rykštė,** kuri užsidarė tais pat metais. Philadelphia, Pa., turėjo savo satyrišką mėnesinį laikraštį, 16 puslapių, — **Dalgį,** kurs pasirodė 1909 m. birželio mėnesį. Juozas Neviackas Worcestery, Mass., leido visuomeninės satyros laikraštį **Dilgelės,** nedidelio formato, 12 puslapių, ėjo 2 kartu į mėnesį, išsilaikė bent ketvertą metų. So. Akron, Ohio A. Janušas leido dvimėnesinį juokų ir satyros laikraštį **Vanagas;** šis laikraštis išleistas 1921 metais. R. Židžiūnas kartu su K. J. Paulausku leido satyros žurnalą **Rimbas,** paskutiniame savo gyvavimo laikotarpyje įsikūrusį Brooklyne.

Gana turtingas lietuviško humoro laikraščiais yra buvęs So. Bostonas. Be jau minėtųjų ten pradėjo eiti J. Sekevičiaus redaguojamas **Dagys,** nuo 1910 metų perkeltas į Chicagą. Jis ėjo knygelių pavidalu, vadinosi satyros, pašaipos ir juokų laikraštis. Bostone ėjo ir mėnesinis juokų laikraštis **Žvirblis,** kurs buvo reklamuojamas, kad jį "skaitysi ir susiriesdamas juoksies". Bostone ėjo satyros laikraštis **Šakė,** kuris vėliau pavadintas **Kardas** ir perkeltas į Chicagą. Paskutiniu laikotarpiu So. Bostone 1933 m. pasirodė R. Židžiūno redaguojamas, F. Simanavičiaus administruojamas mokslo, meno, vaizbos ir satytos žurnalas **Išmintis.** Satyrai jame buvo skirta apie ketvirtadalis teksto ir tas priedas vadinosi "**Blusa**".

JAV-se ėjo satyros žurnalas **Tarka,** kuriame buvo dedamos Strimaičio karikatūros, anais laikais vadintos "braižiniai". Savu laiku "Drauge" buvo populiarus kun. Kulikausko įsteigtas juokų skyrius "Kampininkas", kurį apie 7 metus redagavo Ign. Sakalas; dabar "Draugas" turi A. Barono gabiai redaguojamus "Spyglius-Dyglius".

Senesnių laikų JAV lietuvių humoras buvo gana grubus, tos rūšies laikraščiuose stipriai atsispindėdavo pasaulėžiūrinės kovos, ir tai nekultūringomis formomis — kaip tekste ir karikatūrose. Kaikurie juokų laikraščius pradėdavo leisti pelno tikslais; vaikydamiesi pajamų, nepaisydavo, kad jų humoras nešvarus. Skaitytojuose didelio pritarimo tas nerasdavo, taigi tie laikraščiai gana greit ir numirdavo.

Tremties humoras

Daugeliui lietuvių tremtis buvo kruvinai sunki. Iš vienos pusės — palikti namai, artimieji, priešo okupuota tėvynė, iš kitos pusės — sunkios dienos stovyklose ir neaiški, netikra ateitis. Ir šią valandą daugelis talentingesniųjų norėjo humoro spinduliais praskaidrinti slegiančius kančių debesis. Tremtyje pasirodė visa eilė humoro laikraščių:

Akėčios — "pašaipos iliustruotas laikraštis".

Apuokas — "D. Britanijos fabrikantų ir farmerių opoziciaozas", rotatoriumi pradėtas leisti 1949 m. Coventry, Anglijoje.

Čir-Vir-Vipa — čiurlioniečių humoro laikraštis, ėjęs Dettingene.

D. P. — stovyklinės buities linksmi apdūmojimai, 1946 m. rotatoriumi pradėti leisti Gross-Beseppe.

D. P. Aitvaras — pasirodęs 1948 m. prima Aprilis proga Vokietijoje.

Dievo Paukštelis — "mėnesinis humorą rikiuojančių veiksnių C. K. organas visam pasauliui". Leido "Mintis" Memmingene. Iš pradžių (1946.IV.4) pasirodė Neurtingene. "Dievo Paukštelis" pasirodė ir JAV-se, leidžiamas Gabijos Brooklyne, redaguojamas P. Andriušio, A. Gustaičio, Alb. Valentino ir L. Žitkevičiaus.

Dypukas — 1946 m. Kemptene rotatoriumi pradėtas leisti "vaizbūnijos rimtosios juokdarybos neperiodinis oficiozas", redaguojamas Ant. Siručio.

Dievo Paukštelis — humoro leidinys, pasirodęs 1946.IV.1 Nuertingene. Spausdinimo vieta pažymėta "Pošimtspypkingenas".

Gaudeamus — Bonnos universiteto studentų humoro leidinys; redaktoriai — Jonas Rimašauskas ir Alf. Petruitis.

Kablys — satyrinis laikraštėlis Arnsberge, anksčiau Mendene, Schwerte, išleista 6 numeriai.

Kirvarpa — "visokeriopos šiderstvos oficiozas", rotatoriumi leistas Zevene-Seedorfe, anksčiau — Doerverdene; įsteigtas 1945 m.

Kuisys — "dipistų oficiozas", įsteigtas 1946 m. Spakenberge.

Kultuvė — pašaipos leidinys Stade, Vokietijoje.

Menkės Balsas — 1945 m. Hafkruge įsteigtas, rotatoriumi leidžiamas.

Pašvaistė — satyr. laikraštis 1946 m. įsteigtas Hersfelde.

Piela — mašinėle nuo 1946 m. leistas humoro laikr. Dillingene.

Pielyčia — akad. "Šviesos" stovyklos oficiozas 1947 — 1948 m.

Pro Plyšį — "ne komiteto organas, turinys daugiau linksmas". Įsteigtas 1946 m. Cellėje.

Rykštė — 1946 m. pradėtas rotatoriumi leisti humoro ir satyros laikraštis Almenfelde.

Skersvėjis — studentų ateitininkų stovyklos įvykių humoro dienynas, leistas 1948 m. vasario — kovo mėn.

Slidžių Degutas — moksleivių ateitininkų žiemos stovyklos 1947 m. leistas Obersdorfe (v. Vokietijoje) laikraštis.

Spilkos — Liet. telegr. agentūros aktualijos, įsteigtos 1945 m. Cellėje.

Sumuštinis — "necenzūruotos demokratinės minties 'Vyčio' sambūrio stovyklos vakarinis oficiozas", rotatoriumi leistas 1947 — 1948 m. Pischene.

Svirplys — smegiamosios minties raštas, rotatoriumi išleistas 1946 m. Uchtėje.

Šaipokas — "pasišaipymo biuletenis", įsteigtas 1946 m. Oldenburge.

Šiukšlynas — 1946 m. Bamberge įsteigtas, 10 pusl.

Vapsva — "linksmosios minties mėnesinis laikraštis", įsteigtas 1946 m. Memmingene.

Viengungiai — savaitinis humoristinės kritikos laikraštis Rosenheime.

Įvairiose pasaulio dalyse

Tremties žmonės, o ir senieji lietuviai, pagyvino lietuvišką humoro periodiką įvairiausiose pasaulio dalyse.

Yla — pasirodė kaip mėnesinis humoro laikraštis, priedas prie Sao Paulo mieste išeinančios "Mūsų Lietuvos".

Kultuvė — A. Račkauso redaguojamas "Mėnesinis kritikos ir juokologijos žurnalas" Montevideo, Uragvajuje.

Kuolas — neperiodinis satyros laikraštis Melbourne, Australijoje.

Pelėda — "Juokdarybos susivienijimo mėnesinis organas" 1951 m. pradėtas leisti Chicagoje. Redaktorius A. Valentinas, leidėjas — "Nemunas" knygynas, vedamas A. Vilainio-Šidlausko.

Pelėda — "visų neklystančių ir iš klaidų pasikelti negalinčių opoziciozas", K. Žukausko redaguotas, Wellande, Ont., Kanadoje.

Rykštė — neperiodinis satyros laikraštis Melbourne, Australijoje.

Skunkė — 1951 m. Kanadoje pasirodęs humoro laikraštis, redaguojamas Kl. Giedgaudo, spausdinamas kaip "Garnio" priedas Sao Paulo mieste, Brazilijoje, neperiodinis.

Pastaba: Čia patiektos žinios labai trumpos ir nepilnos. Šio straipsnio autorius būtų dėkingas, jeigu jam ("Draugo" adresu) būtų atsiųsta apie čia suminėtus **spausdintus** laikraščius daugiau žinių (kada pradėti leisti, kas leido ir redagavo, žymesni bendradarbiai, kada sustojo ėjęs); tos informacijos bus panaudotos Liet. Enciklopedijoje.

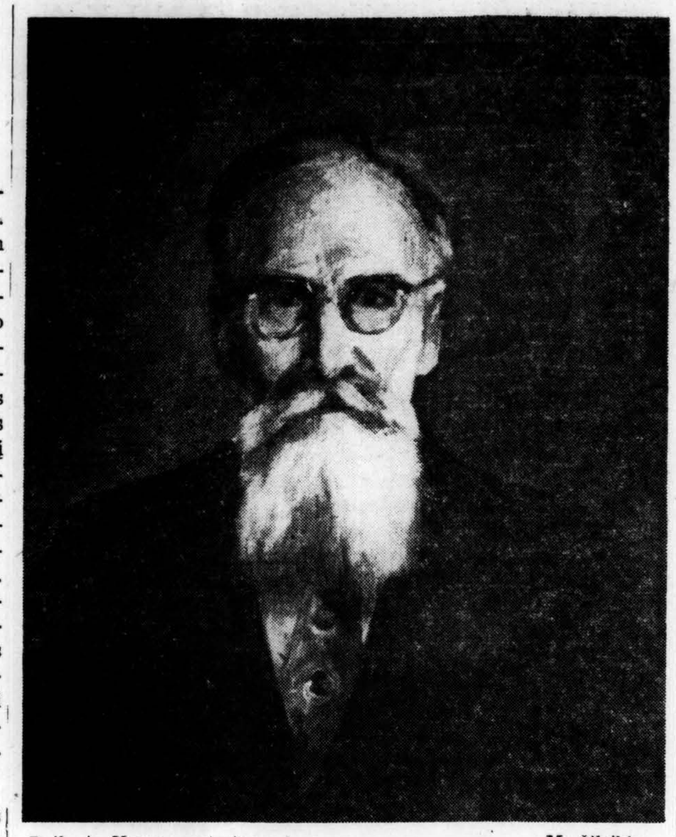

Dail. A. Varno portretas M. Šileikis

Dail. Adomas Varnas yra daugelį linksmines savo šaržais, ypač tilpusiais jo leidinyje "Ant politikos laktų".

KRONIKA

● **Juozas Vaičeliūnas** parašė Lietuvos karininko-lakūno atsiminimų knygą iš 1932 — 1941 m. laikotarpio. Veikalas pavadintas **Tėvynės sargyboje,** išleistas autoriaus Sudbury, Ont., Kanadoje. Autorius, nesiekdamas kokių literatūrinių augštumų, pasakoja apie mūsų kariuomenės gyvenimą taikos metu. Pasakojimas nuoširdus, patriotiškas, atsispindi jo taurus idealizmas, pagarba moralei ir religijai. Autorius pasakoja savo, leitenanto, tarnybos pradžią ketvirtame pėstininkų Lietuvos karaliaus Mindaugo pulke. Vaizdžiai aprašomos įvairiausios darbo rūšys: kurių auklėjimas, šventės, lauko pratimai, ryšių kursai, Gaidžiūnų poligonas, apibūdinama karininkų moralė, užgriebiama jų romantika. Antra dalis — tarnyba Lietuvos karo aviacijoje: skraidymas, darbas eskadrilėje, aviatorių privatus gyvenimas, Poligono ir Palangos aerodromuose, nuotykiai skraidant, leit. Br. Šabono žuvimas, manevrai ir ekskursijos, šokimas su parašiutu, bendroji aviacijos charakteristika, aviacijos svečiai, žygis į Vilnių. Trečioje dalyje nupasakojama Lietuvos užgrobimas Maskvos imperialistų, kariuomenės sekimas ir susovietinimas. Pagaliau, autorius aprašo savo kelionę į Rusiją: Minską, Kievą, Rostovą, Novosibirską, Jaltą, aplink Krymo pusiasalį, Cdesą. Paskutinis skyrius atsiminimai iš pergyvenimų vokiečių-sovietų karo metu.

Knyga turi 230 puslapių, bet skaitoma lengvai. Pro akis prabėga daugelio Lietuvos pėstininkų ir aviacijos karininkų vardai. Autorius gausiai įpina įvairių atsitikimų, karių sąmojaus ir kitų įdomių smulkmenų. Pvz., sovietams užėmus Lietuvą lietuvių kariams buvo pasakyta, kad jų daliniai gaus politruką. Ir tragiškose valandose rasdami prasiblaivinimo sąmojingesnieji ėmė savo tarpe klausinėti, kada gi jie gaus po litruką (suprask, po degtinės litruką). Autorius įpina, kaip lietuvaitės žavėjosi lakūnais. Viena aviacijos karininko žmona pasakojusi: "Iš dalies baisu buvo tekėti už lakūno. Juk nežinai, kada gali likti našle. Kartais pagalvoji, kad eini su gyvu lavonu. Juk lakūnas čia gyvas, čia negyvas. Ar daug reikia? Bet ta meilė. Lakūną taip greit galima pamilti. Jie vėjo išglamonėti, tokie nepaprasti".

● **Aleksandra Kašubienė** su keramikos darbais dalyvauja amerikiečių parodoje New Yorke.

L. BARTAŠIENĖS
MARQUETTE GROŽIO SALIONAS
(Marquette Beauty Shoppe)
2545½ W. 69th St,
PR. 8-3371
Sąžiningai atliekami šilti ir šalti plaukų sušukavimai, plaukų kirpimas pagal vėliausias mados, manikiūra ir t. t. Vakarais atidaryta iki 9 val. vak. trečiadieniais ir penktadieniais. Pirmadieniais uždaryta.

DIEN. "DRAUGAS" SKELBIA PENKTĄ

ROMANO KONKURSĄ

Skiriama tūkstantis ($1,000.00) dolerių premija

1. Dienraštis "Draugas", talkininkaujant "Draugo" Bendradarbių Klubui, skelbia naują lietuviško romano konkursą. Paskutinė data konkursui skiriamo romano rankraščiui įteikti — 1955 m. lapkričio mėn. 1 d.

2. Geriausiam romanui skiriama premija — tūkstantis dolerių. Šių metų premijos mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis.

3. Jury komisiją sudaro Toronte, Kanadoje, gyvenantieji kultūrininkai: Ant. Gurevičius, kun. dr. J. Gutauskas, Pr. Kazulis, Iz. Matusevičiūtė ir Vyt. Tamulaitis.

4. Romano siužetą pasirenka patys autoriai. Romanas turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip apie 200 romano formato puslapių.

5. Kūrinius siųsti adresu: Romano Konkurso Komisija, "Draugas", 2334 So. Oakley ave., Chicago 8, Ill.

6. Sprendimo bešališkumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame uždarame voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą, ten pat įrašant romano antraštę ir pasirinktą slapyvardį.

7. Tūkstantį dolerių premiją gavęs autorius be papildomo honoraro pirmosios laidos teises perleidžia "Draugui", įskaitant teisę spausdinti dienraštyje ir išleisti atskiru leidiniu. Jei knyga duotų pelno, jis yra skiriamas romano premijos fondui. Premijos nelaimėję autoriai spausdinimo sąlygas nuspręs abipusiu susitarimu.

COLLEGE OF SAINT TERESA
WINONA, MINNESOTA
Degrees of Bachelor of Arts, Bachelor of Science, Bachelor of Science in Nursing. A conservatory of Music is maintained in connection with the college.
ACCREDITATION: Registered for Teacher's License by the New York Board of Regents; On the Approved List of the Association of American Universities from 1917 until Association ceased accrediting in 1948; holds Membership in the National Commission on Accrediting; Holds Membership in the North Central Association of College; The Department of Nursing is accredited by the National League for Nursing Under one thousand dollars for board, fee, tuition and room.
For Information: address
DIRECTOR OF ADMISSIONS

TWENTY-FIST ANNUAL
54-DAY
ROSARY DEVOTIONS
6 — Novenas — 6
3 of Petition 3 of Thanksgiving
MAY 10 — JULY 2, 1955
Say your Rosary daily — Send Petitions to:
OLD ST. MARY'S CHURCH
PAULIST FATHERS
911 South Wabash Avenue
CHICAGO 5, ILL.
Services daily 12:10 Noon — 5:15 P. M.
Petitions .....
Offering .....
My name
Street .....
City ..... Zone ..... State .....

The Photographer To
LOVELY BRIDES Everywhere
THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Gowns by Martha
PORTRAITS ● CANDIDS
3213 S. Morgan St. YArds 7-5858

ZACE RETIREMENT HOME
BECHER ROAD — WINFIELD, ILL.
"A Home Awey From Home"
In a country enviroment. Single — Double rooms.
● Carefully planed diet ● 24 Hour nursing service.
Professional care under the direction of Lella M. Zace, R. N., and Pearl R. Beard, R. N., Dr. Robt. H. Allison heads the medical staff.
For information and rates wire or write: DEPT A. F.

OLympic 2-6232, 1500 S. 49th Ave.
CICERO, ILL.
CLUB JOANA
VISŲ MĖGIAMIAUSIA VIETA
SAVAITGALIAIS ŠOKIAI
Vietiniai importuoti gėrimai — pigiausiom kainom. Privati salė su atskiru baru nuomuojama vestuvėms ir kt. parengimams, veltui liet. organizacijoms bei chorams. JOANA ir ZIGMAS ŠEFLERIS

DINE
JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

ONOS ČARNECKIENĖS
MOTERŲ SALIONE
Atliekami pusmetiniai sušukavimai ir visi kiti pagražinimo darbai. Prašau apsilankyti ir įsitikinti mielu ir sąžiningu patarnavimu.
2632 W. 43rd Street CLiffside 4-2994
BRIGHTON PARKE

TECHNIKOS RUNGTYNĖS: JAV - SSSR

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

JAV — augščiausios civilizacijos kraštas, kurio gyventojai, tesudarą 6% pasaulio žmonių dalį, pagamina ir suvartoja, apskritais skaičiais pusę viso pasaulio gerybių ir patogumų. Čia augščiausias gyvenimo standartas, rekordinės darbininkų algos, nepalyginamas pramonės gamybos pajėgumas, aviacijos ir atominių ginklų pranašumas. Amerikietis sotus, aprūpintas ir patenkintas! Tačiau šiuo metu jo ramybę bandoma sudrumsti.

Panika technikos sferose

Šią žiemą visa eilė įtakingų technikos srities asmenų padarė rimtų pareiškimų, nuaidėjusių per visą techniškąją spaudą ir sukėlusių tikrą paniką: rusų technika baigia pasivyti amerikoniškąją ir netrukus ją pralenksianti! Technikos pažanga pareina nuo technikos mokslo, ir šiuo atžvilgiu žinios yra ypatingai aliarmuojančios. 1950 metais visi JAV universitetai išleido 50,000 inžinierių: tas skaičius nusmuko ligi 20,000 1954 metais. Rusija 1928 metais ruošė tik 11,000 naujų inžinierių, bet 1954 metais pajėgė išplėsti tą skaičių ligi 54,000 ir toliau jį didina. Nelygybė dar padidėja dėl to, kad Amerika neturi technikų kategorijos, todėl daug inžinierių eina pardavėjų, agentų, agentų prižiūrėtojų, braižytojų pareigas. O "beklasinė" sovietų visuomenė suskirstyta įvairių kvalifikacijų ir laipsnių technikais ir inžinieriais, kuriuos ruošia skirtingos mokyklos. Amerikiečiai ypatingai nustebo patyrę, kad rusų inžinierių kokybė yra neblogesnė, kaip mūsų, o gal ir geresnė!

Labai slėgiantį įspūdį padarė admirolo Strausso pareiškimas, kad rusams pavyko pagaminti geresnę vandenilio bombą, kaip mūsų pirmoji, ir jos gamyba pigesnė. Autoritetai mano, kad ginklavimosi lygybė padarys karą nesąmone, abi šalys nesiryž pradėti karo, rungtynės bus tęsiamos technikos srityje, šaltą karą už dominavimą pasaulyje laimės pažangesnė technika, galingesni inžinierių kadrai. Statistikos mėgėjai rado, kad 60% komunistų politbiuro sudaro inžinieriai, kai mūsų valdžioje inžinierių visai nėra!

Sovietų mokslo organizacija

Nesunku planuoti ir plėsti technikos mokslą Sovietų despotijoje, kur piliečiai neturi savo valios. Pakanka įsteigti mokyklą, paskirstyti kontingentus pagal apskritis, ir "dėkinga" minia žygiuos su plakatais ir muzika į registracijos punktus. Visos mokyklos valstybinės, mokslo planai trafaretiniai, vienodi vadovėliai. Greta šlykščių ir nereikalingų marksizmų ir kitų "politgramotų", studentai privalo išeiti specialius kursus tiek teorijoje, tiek praktikoje. Išleidžiami jie gauna paskyrimus į vietas, ir... planas įvykdytas 100%. Jie gali būti neblogi specialistai, nes turi gerą matematinį paruošimą iš gimnazijų, neturi pretenzijų, nes gyvena pusbadžiu, mėgsta knygas, kurios Rusijoje pigesnės už duoną. Tik 10% laiko iš jų atima privalomieji mitingai ir visuomeninės pareigos. Politinis jų akiratis labai siauras, tačiau jie gali būti geri inžinieriai savo srityje. Seniau rusai žavėjosi ir sekė užsienio techniką, dabar tai pavojinga: jei naudojamasi, tai bent nutylima, kad tai užsieniečių darbas, kartais stačiai plagijuojama.

Technikos mokslų negalavimai Amerikoje

Palyginus su Sovietų santvarka, technikos mokslai JAV yra visai kitoje padėtyje. Čia nėra federalinių mokyklų, nėra nė Švietimo ministerijos. Kiekvienas štatas išlaiko savo universitetą, visi kiti, apie 1000, yra privatūs, laikomi įvairių organizacijų. Valstybė beveik nesikiša į jų tvarką ir darbą. Jaunimas stoja į universitetus blogai paruoštas. Gimnazijos, čia išdidžiai vadinamos augštomis mokyklomis — highschool — yra nepalyginamai menkesnės, kaip Europoje. Yra mokyklų, kuriose visai nemokoma matematikos, fizikos ir chemijos. Pasitaiko, kad studentas nebuvo girdėjęs apie logaritmus, apie trigonometriją, kad temoka aritmetiką iš pradžios mokyklos. Per 4 metus 20% laiko skiriama bendram auklėjimui, 20% sportui, rašoma (ar nurašoma) begalybė namų darbų ir kvotimų. Universiteto baigimo diplomas nesuteikia jokių profesijos teisių. Neduoda tų teisių ir antras, gerokai rimtesnis studijų ciklas — graduate school. Profesinio inžinierio titulas suteikiamas po kelerių metų praktikos ir po patikrinamųjų kvotimų. Tik maža dalis inžinierių įgyja tas teises, o egzaminai rodo jų labai silpną išsilavinimą net savo specialybėje. Tas nereiškia, kad JAV inžinieriai yra blogi: jie galėtų būti geresni.

Amerikoje sunku padidinti inžinierių ruošimo tempą ir pakelti jų kokybę dėl šių priežasčių. Mokslas yra labai brangus, mokykla negali išsilaikyti iš mokslapinigių, maža stipendijų. Daug gabių jaunuolių nepatenka į universitetus ir kartais per 4 metus pralenkia savo alga augšto mokslo siekiančius draugus. Blogiausias yra techniško mokslo nevertinimas pramonėje ir įstaigose, jokio skirtumo atlyginimuose, maža skatinimo. Ypatingai liūdna profesorių padėtis, kurie yra menkiau atlyginami už eilinius inžinierius, perkrauti paskaitomis ir namų darbų taisymu, laboratorijų tvarkymu. Asistentų čia nėra, dėl to pat atlyginimo, todėl nėra akademinio prieauglio. Profesoriai dirba daugiau iš pasišventimo ar įpratimo: jų tarpe daug naujų ateivių.

Amerikos pramonė skundžiasi inžinierių trūkumu. Firmų agentai lanko universitetus ir verbuoja paskutinio kurso studentus, vilioja juos puikiais siūlymais ir augštais atlyginimais. Pasitaiko, kad baigiąs studijas jaunuolis, be mažiausio patyrimo, gauna vietą su 4 — 6,000 dolerių metinio atlyginimo, daugiau kaip jo profesoriai!

Kas laimės rungtynes?

A. Mechanikos Inžinierių sąjungos suvažiavime, 1954 m. gruodžio mėn. New Yorke, atominės fizikos profesorius J. R. Dunning, Columbijos universiteto dekanas, pareiškė, kad Amerika jau pralaimėjo varžybas su Rusija, bent skaičiais, ir neturi vilties atgauti senas pozicijas. Mums tokia nuomonė atrodo perdaug pesimistiška. Skaičių statistika nevisada teisinga: negalima lyginti laisvų žmonių su despotijos vergais!

Šio straipsnio autorius turi 6 metų patyrimą dėstyme Rusijos mokyklose ir lygiai tiek pat JAV universitete. Bešališkas palyginimas neleidžia nusiminti. Sukelta panika gali būti naudinga: ji atkreips visuomenės dėmesį kiek apleistam reikalui, bus rastos priemonės negalavimams pagydyti. Pakanka prisiminti nepaprastą pramonės galingumą ir lankstumą antrojo Pasaulinio karo metu. Tikima, ir jau yra ženklų, kad didžioji pramonė skirs dalį savo pelno augštajam mokslui padėti. Būtinai reikia reformuoti gimnazijas, patobulinti mokymą universitetuose, išplėsti tyrimo institutus.

Amerika, pagaliau, turi priimti metrinę matų sistemą: studentai ir inžinieriai be reikalo gaišina 20% laiko dėl kvailos persenusios anglų sistemos!

Šia proga noriu paskatinti lietuvių jaunimą siekti augštojo mokslo. Lietuvai bus reikalingi visų sričių inteligentai, ne vien technikai. Tačiau technikos mokslas daugiausia žada mūsų laikais, tiek čia, tiek sugrįžus namo, kad ir skelbtų Sovietų propaganda, kad ten inžinierių dvigubai daugiau, kaip Amerikoje!

O. Mikulskienė

Kanklininkių vadovė Čiurlionio ansamblyje, kurs šį sekmadienį Clevelande turi savo jubilėjinį koncertą.

Amerika yra širdyje kiekvieno žmogaus, kur jis bebūtų, kuris ješko krašto, kuriame jis galėtų būti savojo likimo viešpats. — **Woodrow Wilson,** 1917

K R O N I K A

● **80 metų kaip mirė vysk.** Motiejus Valančius. Gegužės 17 d. sueina 75 metai kaip mirė vysk. Motiejus Valančius; mirė 1875 m. Kaune, sulaukęs 74 m. amžiaus. Tai, kaip prof. Vacl. Biržiška pabrėžia, buvo žymiausias mūsų tikybinis XIX amž. rašytojas, išleidęs iki šiol nenustojusius reikšmės veikalus, kaip Žemaičių Vyskupystė, Paaugusių žmonių knygelė, Palangos Juzė, Pasakojimas Antano Tretininko, rašęs net eilėraščių (Ak tu Dieve visagalis ir kt.), išleidęs giesmių knygas, palikęs reikšmingus užrašus apie savo veikimą ir savo laikų žmones.

GET MORE NUTRITION EMENEL'S ALFALFA
May be Used for Delicious Tea
500 TABLETS—Send $1.75
1000 TABLETS—Send $3.00
SEND FOR LITERATURE TO
EMENEL CO., Loma Linda, Calif., Dept.

EMENEL CO., Loma Linda, Cal. DEPT. A. F.
Send .... Alfalfa Tabs to
Name ....
Address ....
City .... State ....

The SHEPHERD'S CALL

HEY, MISTER! Did you ever think of devoting the remaining years of your life to the service of God in some field of social service? If you're a mature man, somewhere between 21 and 60, desirous of personal sanctification, of average health, a cook, carpenter, electrician, bricklayer, nurse, teacher, salesman, clerk, laborer, or what have you, why not dedicate the talents God gave you to His Service as a BROTHER OF THE GOOD SHEPHERD. Find out what this Community is doing under the banner of CHARITY UNLIMITED. ..

BROTHER MATHIAS,
601 Second St. S. W., Albuquerque, N. M.
Please send me information about religious life and the work of the Brothers of the Good Shepherd.
Name .... Age ....
Address ....
City .... State ....

JŪSŲ KRAUTUVE DĖL KRAŠTE ŽINOMŲ FIRMŲ BALDŲ IR MATRACŲ!
Simmons — Seeley — Serta — Columbia — Brandwein
Kai jums bus reikalinga baldų ir namų įrengimų, pprekiaukite su šia draugiška jūsų apylinkės krautuve, kur rasite gerą patarnavimą.

Atidaryta sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val. popiet. Specialė nutlaida duodama perkantiems sekmadienį.
—o—
Grynais pinigais arba išsimokėjimo sąlygomis, kurios jums patiks.
SOUTHWEST FURNITURE Co.
6200 So. Western Ave. (priešais Sears & Roebuck)

JEI TELEVIZIJA NEVEIKIA, TUOJ Į ·DAINĄ· KREIPTIS REIKIA!
SĄŽININGAS TAISYMAS SU GARANTIJA
inž. A. SEMĖNO priežiūroje
DAINA TELEVISION COMPANY
(qualified engineers' service)
3130 S. Halsted-DA6-6887

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

SPECIALUS NUPIGINIMAS!

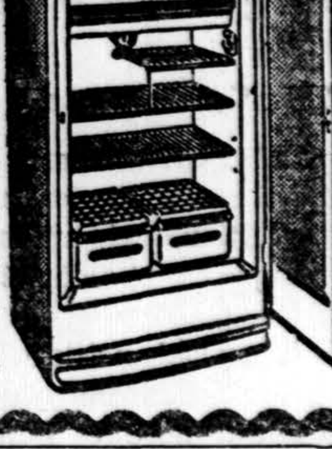

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
2310 West Roosevelt Road
Telef. SEeley 3-4711
Hide away Bed — Sofa-lova $109.00
SOFA-LOVA ir krėslas .. $169.00
Nauji 1955 modelio Frigidaire šaldytuvai, specialiai nupiginti tik $149.00
Pasinaudokite šiais nupiginimais ir aplankykite LIETUVIŲ KRAUTUVĘ.
Atdara ir sekmadieniais nuo 11 val. dieną iki 5 val. vakaro.

MES NORIME JUMS PATARNAUTI!
Didelis Pasirinkimas
Lietuvių Maisto Krautuvėj

Gardžių dešrų; kaimiško sviesto; užsieninių maisto produktų; tikro bičių medaus; grybų ir kitų produktų.
Valandos kasdien: nuo 7 val. ryto iki 10 val. vak. Sekmadieniais visa diena dėl jūsų patogumo.
BORDEN'S PIENO PRODUKTAI
MIDWEST STORE
2515 West 69th Str. REpublic 7-9259

CONRAD'AS FOTOGRAFAS
(LIETUVIS)

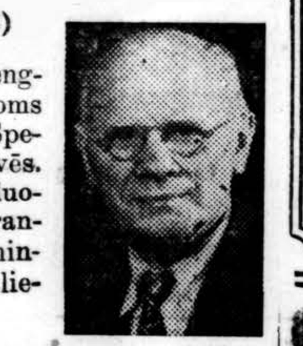

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningai ir gražiai atliekamas darbas.
414 West 63rd Street
Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5840.

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šiojo lietuviškoje įstaigoje BRIGHTON SAVINGS and LOAN!
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec's
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad. ir šešt. 9 v. ryto iki 4:30 p. p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 v., o Ketvirtad. 9 val. iki 8 vak.

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTAS.......... $53,000,000
ATSARGOS FONDAS $4,000,000
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 v. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.
CHARTERED AND SUPERVIZED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

COMMUNITY MEDICAL CENTER
200 South 5th Avenue
Dabar po nauja vadovybe
DR. GIULIO BRUNI
Pilnas Medical X-Ray ir Labaratorijos patarnavimas 24 valandos dienoj

duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339 S. LITUANICA AVE.
Tel. CLifside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys. Firestone padangos.
1934 West 59th Street Tel. GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs auto specialistas

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS
Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio augšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.
Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.
Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14¼ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas augštas dividendas.
Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 So. Western Avenue JOHN PAKEL, Prezidentas Tel.: GRovehill 6-7575

Už MGM studijos mūrų

JUOZAS KARIBUTAS, Los Angeles, Calif.

M. G. M. studija yra viename Los Angeleso priemiestyje — Culver city. Tai sena studija, su savo istorija ir garsia praeitim. Ją supa augšta mūro siena ir nevienas praeivis sustojęs smalsiai pasižiūri klausiamai sakydamas — kalėjimas? Viduryje stovi ir bokštas, kuriame stebi sargybinis, kad koks neprašytas svetys neimtų sienomis laipioti. Čia patekti gali tik privilegijuoti žmonės: korespondentai ir kiti. Viduje visa sukasi pagal laikrodžio rodyklę. Visi pasimatymai su žvaigždėmis ir kitomis įžymybėmis tvarkomi labai tiksliai ir skrupulingai. Nustatytu laiku tave čia prie sargybos pasitinka palydovas ir veda tave iki vėl atgal išlydi per sargybos vartus. Gerai, jei palydovas pasitaiko simpatingas — matysi daugiau.

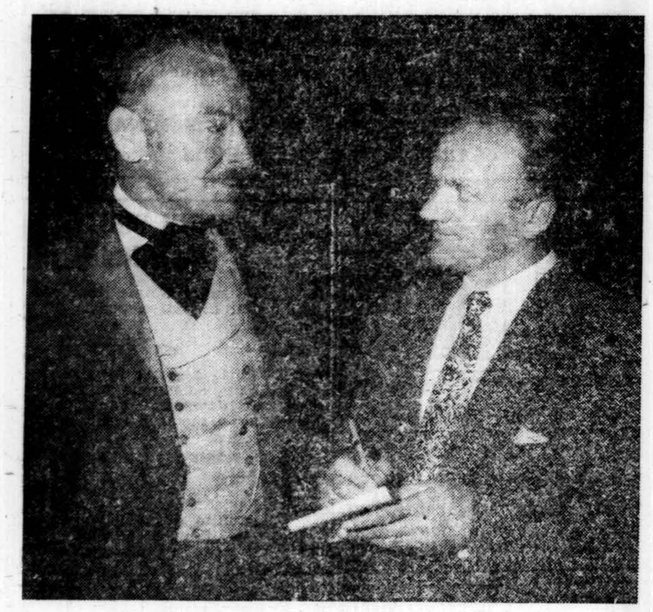

J. Kaributas kalbasi su Dean Jagger

Su palydove stebim įdomybes

Šį kartą mano laimei pasitaikė man labai simpatinga meksikietė — Elba Genter, kuri nau jam korespondentui buvo itin miela ir stengėsi kiek galima daugiau informuoti. Aprodė net aktorių privačius, ištaigingus kambarius. Nuvedė ir į didokus sandėlius, kur nuo senovės su turtinga praeitimi guli baldai, supirkti iš Europos didikų už labai augštas kainas. Tai savotiškas muzėjus! Ko jame nėra?! Žiūrint į tas senienas, nenoromis lenda sentimentalios mintys: rodos matau tuos senolius grafus, bajorus ir kitus didikus tiesiant švelnias rankas ant tų senovės baldų, atsargiai — lyg brangi relikvija jiems tai būtų. Daug įvairių minčių atplaukė einant pro tuos baldus, liustras, statulas, kardus...

Kur suka filmą

Vėliau patekome į gana didelę patalpą, kuri man priminė didelio dvaro kluoną. Jame gausybė žmonių, visi apsirengę 19 šimtmečio pabaigos rūbais. Pro žektoriai, lyg spiečius bičių, supa palubę, o prie jų įtaisyta vairuotojams sėdynės. Filmas, kurį tenka matyti sukant, vadinasi "The Bar Sinister". Tai sena komedija — drama, vaizduojanti 1904 metų šio krašto gyvenimą, parašyta Hardingo Davis. Pagrindiniai veikėjai tėra tik aštuoni. Režisūra Herman Hoffman.

Darbas prasidėjo. Mirtina tyla. Akinančios šviesos ir traškėjimas prožektorių. Režisorius moja rankomis, kad negerai. Kartojimas ir gaudymas momentų, iš kurių galima būtų sudaryti iškarpant ir sulipdant puikiausį filmą su labai gera vaidyba, kol galų gale patenkina režisoriaus reikalavimus. Už vieną padarytą klaidą — prakaituoja visi kiti, nei žodžio netardami. Drausmė matosi griežta, lyg stovykloje. Palydovė sako — nėra pas mus "grietinėlės", o yra tik darbininkai.

Pasikalbėjimas su Dean Jagger

Aktorius Dean Jagger vaidina čia pagrindinį vaidmenį. Tai gerokai jau pagyvenęs žmogus, augšto išsilavinimo. Labai populiarus čia filmų pasaulyje. Sužinojęs, kad esu lietuviško laikraščio korespondentas, jis tarė:

— Nedaug žinau apie jūsų kraštą Lietuvą. Teko man būti Švedijoje, o iš ten jūsų kraštą galima su ranka pasiekti. Dabar man gaila, kad to nepadariau. Teko man dirbti su viena lietuvaite — Vanda Endrix, tai labai maloni asmenybė.

Mano tėvai atvažiavę iš Vokietijos, abu katalikai ir mus auklėjo toje atmosferoje.

— Kada pradėjote, aktoriau, karjerą?

— O, jau senas laikas. Tai buvo 1923 metais, akademiniam pasirodyme, veikale "Yellow Jacket". Pirmasis debutas filme buvo 1929 metais — "The Woman From Hell".

— Kiek teko girdėti, mėgstate organizacinį darbą?

— Taip. Savu laiku esu buvęs New Yorke vieno bažnytinio tarptautinio atletikos klubo direktorius. Taip pat ten lankiau konservatoriją ir vadovavau bažnytiniam chorui.

— Atleiskite už tą klausimą, bet ar esate dabar patenkintas tapęs garsenybe-žvaigžde?

— Ir taip, ir ne. Taip, nes ko aš visa siela troškau, esu atsiekęs. Ne, nes aktoriaus kelias yra labai sunkus ir nedėkingas.

— Atleiskite, jei pasirodysiu perdaug smalsus; dar vienas klausimas: kiek matau, esate augšto išsilavinimo. Kur jį įgijote?

— Mano tėvai tuo buvo labai susirūpinę. Matydami, kad šio krašto mokyklos daugiau rūpinasi siekiamos srities žinių duoti, o ne reikiamai ugdyti žmogų, samdė privatų mokytoją kalboms ir prie to davė bendro lavinimosi kursą.

— Kokiuose filmuose paskutiniu metu teko vaidinti?

— Keletą galiu suminėti. Tai "The Robe", "White Christmas", "Executive Suite" ir štai dabar šita, kurią jūs matote ką tik "kepant": "The Bar Sinister".

Aktorius buvo pakviestas pradėti darbą ir maloniai persiskyrėme. Įspūdį jis man paliko puikiausią.

MALDA IŠPRAŠYTI PAŠAUKIMĄ Į KUNIGUS

Viešpatie, Kuris esi įdiegęs jaunose širdyse nuoširdų norą būti kunigais, suteik kad mes pasiliktumėm arti Tavęs ir kad apsaugotumėm mūsų šventą troškimą, ir kad pasidarbavę Tavo vynuonyne galėtumėm būti su Tavim Amžinoje Karalystėje. Per Kristų mūsų Viešpatį. Amen. (Su vyriausybės leidimu).

Kalbėkite kasdien šią maldą ir vieną "Sveiką Marija". Skaitytojai galite įsigyti kopiją šios maldos, siunčiant adresuotą konvertą ir pašto ženklelį šiuo adresu:

REV. H. D. SHELDON
St. Joseph Church
Foxhomme, Minn.

Kultūrinė kronika

● **Senųjų mūsų lietuvių akademikių** yra rašomi atsiminimai apie jų studijavimo laiką, sąlygas, gyvenimą, veiklą ir t.t. po įvairias Europos didmiesčių augšt. mokslo institucijas. Darbas vis po truputį stumiasi pirmyn. Yra parašyta:

1) Prof. V. Tumėnienės ir inž. P. N. atsiminimai apie "Švei carijos lietuves studentes 1905 — 1908 metais",

2) J. N. atsiminimai apie "Petrapilio lietuves studentes 1913 — 1915 m.",

3) Mūsų žinomos rentgenologės dr. P. Kalvaitytės-Karvelienės — "Kijevo lietuvės studentės",

4) "Petrapilio lietuvės studentės badmečiu (1917 — 1918 m.)",

5) Agronomės E. Gimbutienės — "Maskvos lietuvės studentės".

Žada parašyti ir daugiau panašių atsiminimų. Toji visa medžiaga jau yra nusiųsta ir tebesiunčiama:

1) Pasaulio Lietuvių archyvui,

2) Liet. skautėmes-akademikėms, kad išsaugotų, toliau rinktų ir ruoštų medžiagą metraščiams.

Gautas laiškas iš Pasaulio Lietuvių archyvo, kuriame išreikšta didelė padėka už atsiųstą medžiagą, kuri turinti istorinės reikšmės ir yra labai įdomi. Prašo ko daugiausiai aprašyti senųjų laikų mūsų studentes.

Dėl to, visoms dabar rašančioms savo atsiminimus yra žinotini tie P.L.A. pageidavimai ir ko daugiausiai kad ir smulkių faktų prašoma paminėti savo atsiminimuose.

● **Australijos Lietuvis** išleido Prosper Merimee novelę **"Lokys"**; iš prancūzų kalbos išvertė O. **A. Pridotkaitė,** išleista šiais metais, knyga turi 71 puslapį. Tai bene paskutinė to autoriaus sukurtoji novelė, kurioje aprašoma tragiška Žemaitijos grafo Šemetos šeimos tragedija: grafienė jo motina, pergąsdinta ją užpuolusio lokio, išeina iš proto. Ji susilaukia liguisto sūnaus, kurs vedybų naktį nužudo savo žmoną, perkąsdamas jos gerklę. Novelė įdomi mūsų literatūros istorikui: garsaus rašytojo kūrinys apie lietuvius, tačiau lietuviai čia pavaizduoti gana tamsiai, su degeneratiškomis tendencijomis ir veikalas mūsų skaitytojo labai nešildo.

● **Dail. J. Pautieniaus** tapytą **prof. A. Varno** portretą, kuris dabar yra išstatytas All Illinois Of Fine Arts Inc. meno parodoje, nupirko Lietuvių Statybos Standard Builder pirmininkas A. Gintneris.

Portretas iki parodos pabaigos — rugsėjo mėn. — tebekabos minėtoje parodoje, o paskui numatoma jį perduoti Lituanistikos institutui ar kuriai daugiau lankomai lietuvių įstaigai.

Popiežius dovanojo Teresei Neumannaitei Šv. Kryžiaus relikviją

Popiežius Pijus XII dovanojo šv. Kryžiaus relikviją šių laikų stigmatizuotojai **Teresei Neumannaitei.**

Apie **Teresės Neumanaitės** gyvenimą — kaip ji pergyvena Kristaus Kančias, kaip jai pasidaro ant rankų ir kojų stigmos (žaidos), iš kurių teka kraujas — plačiai aprašyta **kun. J. Burkaus** parašytoj knygoj **TERESĖ NEUMANAITĖ.** Knygoje yra daug nuotraukų su Teresės Neumannaitės pergyvenimais. Gražus J. Kelečiaus viršelis. Knyga didelio formato, 268 pus. Kaina **$3.00.**

Pinigus su užsakymais siųsti:

"DRAUGAS",
2334 S. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

HAVEN OF REST NURSING HOME

Convalescent and elderly people. Ambulatory and bedridden. 24 hr. Nursing Service. Rates $125—150 per month. Daily train service on New York Central. Reference: **Rev. F. X Hazen, C.S.V., Pastor.**
St. Mary, Beaverville, St. Mary's Hospital, Kankakee, Ill.
Write for information & rates
Dept. A. F.
Beaverville, Ill., Phone 31
Licensed

THE MISSIONARY SISTERS OF ST. FRANCIS XAVIER

Invite young women desirous of leading the Religious Life as Missionary Sisters and interested in giving Religious Social, Educational and Medical Aid in India and Japan. Write for Particulars to: DEPT. C.

MOTHER SUPERIOR
CONVENT OF ST. FRANCIS XAVIER
Warren, Michigan

PERPETUAL ADORATION

The Sister-Servants of the Holy Ghost of Perpetual Adoration, who have the privilege of Perpetual Adoration of the Blessed Sacrament, live a strictly cloistered life of prayer and sacrifice for the needs of the church and especially for the priesthood. The divine office is recited in choir by all the sisters. A High School education or it's equivalent, is desireable. Age 18 — 30. For further information
Write to: Dept. A. L. MT. GRACE CONVENT
1438 E. Warne Ave., St. Louis 7, Mo

CARMELITE SISTERS Of the Divine Heart of Jesus

Welcome candidates, who wish to consecrate themselves to the Divine Heart of Jesus by taking care of children, the aged or mission. Apply to the
REVEREND MOTHER PROVINCIAL
1214 Kavanaugh Place
Wauwatosa 13, Wis.
Dept. A. C.
From Southern States, please ask for information at:
8585 La Mesa Blvd., La Mesa, Calif.
Little Flower Haven

FRANCISCAN FATHERS T. O. R.
If you think you have a vocation for the priesthood or brotherhood write for free booklet on this matter to: **Rev. Fr. Superior, Sacred Heart Novitiate,** 4715 Sargent Rd. **N.E., Washington 17, D.C.**

SEND YOUR BOY TO CAMP ST. MALO in the heart of the Colorado Rockies, near Estes Park. Age 9 to 15. Camp opens July 3 and closes Aug. 14th. Charges $30 per week with horseback riding, $25 without. Swimming, hiking, all mountain activities. Under supervision of Rev. Richard Hiester, Denver. For additional information write:
Rev. Richard Hiester, 1501 Pennsylvania Street, Denver 3, Colorado.

TELEVIZIJOS
Ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir Garantuotas Darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Telef. SE. 3-2146
arba BI. 7-7075
1885 CANALPORT

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKMAD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.

Vestuvių nuotraukos
Augštos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio
INC.
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

SKELBKITĖS "DRAUGE".

BŪKITE MALDININKAI!
Vykite su Tėvais Marijonais į Šventos Onos Šventovę per Šventos Onos Šventę.

Maldininkai išvyksta penktadienį, liepos 22 d., 1955 m.; dalyvaus Šv. Onos pamaldose liepos 25 ir 26 dd., de Beaupre mieste, prie Quebec, Kanadoje; aplankys Cap de Madeleine šventovę, Šv. Juozapo šventovę, Montreale, kur yra garsioji Brolio Andriejaus kapas; nakvos geriausiose viešbučiuose Quebec, Montreal ir London miestuose, Kanadoje; plauks laivu iš Montreal į Quebec. Tai bus maldininkų kelionė ir tuo pačiu laiku atostogos.

Tolimesnes informacijas galite gauti, rašydami į

P. P. ČINIKAS, M.I.C.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
arba telefonu: VIrginia 7-6640.

RADIO PROGRAMA
Liet. Radio Programa iš stoties WBMS, 1090 kil. sekmadieniais 12—12:30 val. per pietus: liet. muzika, lainos, ir Magdutės Pasaka. Biznio reikalais kreiptis į **Steponą Minkų.** Baltic Florists, Gėlių ir Dovanų Krautuvę, 592 E. Broadway, So. Boston 27, Mass Tel. So. 8-0489. Ten pat laukiama laik. „Draugas".

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Complete Auto Service
Body Repair
4542-44 S. Western Ave. Tel. CLif. 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoserįją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srityje dirba nuo 1936 metų, taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų telef. WAlbrook 5-7580.

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Didelis šių dienų įtempimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėjus sekti kasdienius įvykius. Tam reikalui dienraštis darosi būtinybė.

Šiais metais sueina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienuose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats švęsdamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siųsime dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik maloněkite atsiųsti adresą savo ar kito kurs tuo interesuojasi.

"Draugas" yra sutelkęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėjų; kasmet duoda $1,000 premijos geriausiam romanui ir paskiau atkarpoje spausdina rinktinius kūrinius.

"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.

Imdami nemokamai "Draugą" mėnesiui jūs niekuo neįsipareigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitote, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresus avo pažįstamų, kurie jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko „Draugą" siųsime be užmokesčio.

DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave. Tel. YRrds 7-3278
MES PARŪPINAME KELIONES: Lėktuvais — Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.
Sutvarkome dokumentus atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME LIETUVIŲ Skyrių. Pildome afidevitus.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro.

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
IŠ ARTI IR TOLI
Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 S. Wood St., Chicago 9, Ill. Tel. VI. 7-2972

MOVING — APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS — MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:
ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6-1882

RAKANDAI
Ilgiau tarnaus, gražiau atrodys, mažiau kaštuos iš pirmos ir seniausios

LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS CHICAGO
PROGRESS FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoje
KASDIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREIKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.
LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS!
- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikūrimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupytojams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsaugai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dieną neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Tel. HAymarket 1-2028
Atdara nuo 9 val. ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobiliams tuščias lotas šalimais.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

3222-24-26 So. Halsted St. Tel. VI 2-4226

Kainos be užprašymo, prekės be brokų ar sugadinimų, 1955 metų stiliaus.

Klijentų sąskaitos neparduodamos Finance Co.

JAUNAVEDŽIAMS I METAMS IŠSIMOKĖJIMAI BE PALŪKANŲ.

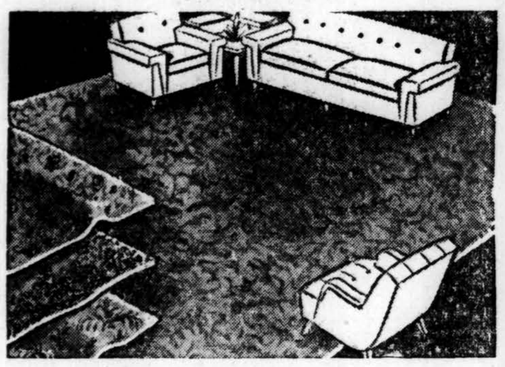

Didžiausias pasirinkimas svečių kambario baldų, 2 dalių, sectional, trijų dalių, Nylon, vilnos, naujausių stilių, garantuoti 10 metų.
2-jų dalių vilnoniai ar nylon sofa ir fotelis $149.00
3-jų dalių sofa, du foteliai ir trys staliukai parduodami po $300, pas mus $199.00
Studio couch sofa ir nakčiai lova nuo $39.00

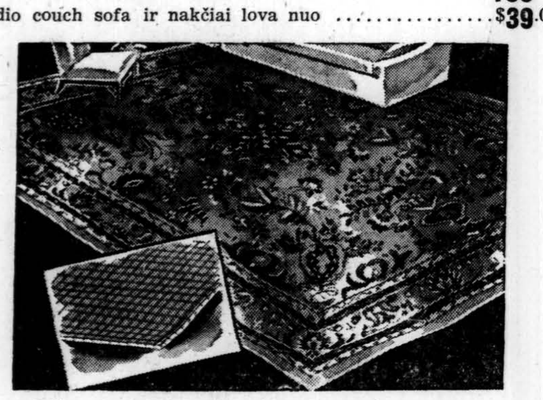

Kilimų didžiausias pasirinkimas, visų dydžių, ar siena nuo sienos —
9x12 vilnoniai kilimai naujausių spalvų nuo $69.00
9x12 kilimai puiki vilna, pamušalus dovanai, žymiausių Amerikos firmų kaip Bigelow, Magee, Alexander Smith tiktai $89.00

Virš 100 miegamųjų kambarių baldų išsirinkimui, puikiausių Amerikos firmų. Jei jūs neišsirinkote sau miegamojo dešimtyje firmų pas mus rasite tikriausiai, Europietiškas skonis vyrauja.

Matracai žymiausių firmų kaip Simons, Sorta, Sealy, Englander ir daug kitų —
Vatiniai matracai įvairių spalvų visų dydžių po $12.00
Sprinksiniai matracai 280 coils, visų dydžių $29.00
Matracai specialiai padaryti pagal daktaro receptą $49.00

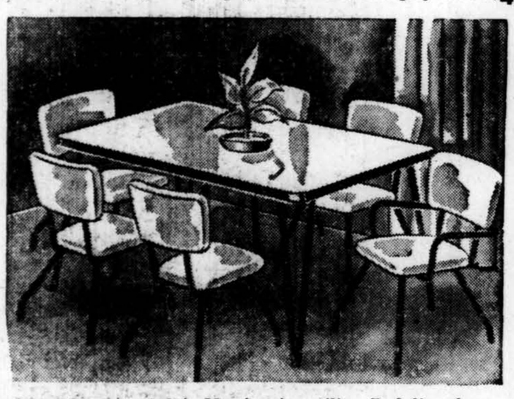

Virtuvėms chromo stalai. Naujausių stilių. 5 dalių chromo salas, su formica viršumi ir 4 puikios kėdės $69.00 reg., pas mus $39.00
5 dalių įpatingai puošnūs stalai su 4 kėdėm $69.00
Su kiekvienu virtuvės stalu — linoleum 9x12 dovanai.
Gas Range porcelano viršumi tiktai $89.00
7 Cub. pėdų šaldytuvai visų geriausių firmų $149.00

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St. Tel. Victory 2-4226

Įmonė atidaryta: pirmad. ir ketvirtad. 9—9:30; Kitom dienom 9—6; sekmadieniais 10—5 val.

BIOLOGINIS LIETUVIŲ GAJUMAS

JONAS VASAITIS, Cicero, Ill.

Šio straipsnio autorius yra išėjęs ekonomijos ir teisės studijas Kauno, Vilniaus ir Graco (Austrijoje) universitetuose; tremtyje, Vokietijoje, leido ir redagavo "Mintį". — **Red.**

Svarstant mūsų tautos likimo ir ateities problemas, negalima iš akių paleisti būtinumą mūsų tautos biologinio gajumo. Viena iš pirmųjų ir pagrindinių pareigų yra gimdyti naują kartą ir jai perduoti visas paveldėtąsias vertybes. Vengimas gimdyti arba dirbtinas gimimų skaičiaus ribojimas prilygsta savo tautos genocidui. Pati prigimtis yra apribojusi gimdymo skaičių. Žmogaus protas čia intervenuodamas labai kenkia moralei ir tautos gyvybiniams interesams. Prigimtis žiauriai keršija visiems, kurie išdrįsta prieš ją eiti. Pasipriešinusius ji be pasigailėjimo šluoja nuo šios žemės paviršiaus. Norint išvengti tų baisių pasekmių, belieka tik prie jos prisitaikinti.

Vieno ar dviejų vaikų sistemos laikymasis neša tautai neabejotiną nykimą ir artina jos galą. Neturėdami šiandien galimybės prieiti prie statistinių duomenų ir pažvelgti, kokioje padėtyje šiuo metu mūsų tauta, negalime operuoti realiais skaičiais. Tačiau leiskime, kad šiuo metu egzistuoja 500,000 lietuviškų šeimų. Jeigu visos šios šeimos teturėtų tik po vieną vaiką, tai sekančios kartos šeimų skaičius sumažėtų perpus — 250,000; o trečia karta teturėtų tik 125,000 ir t.t. Tuo būdu pačiu palankiausiu atveju tauta teišsilaikytų tik 10-tį kartų, t. y. apie 300 metų. Tačiau tai yra tik teoretinis skaičiavimas. Tikrumoje tautos galas ateitų daug greičiau, nes mes išleidome iš dėmesio kūdikių mirtingumą, kuris Lietuvoje buvo 38,3 promilės, o kur dar visi kiti mirtingumo atvėjai ir nenumatytos gyvenimo kliūtys?

Taip pat ir dviejų vaikų sistemos laikymasis neša tautai neabejotiną mirtį, nes tik tuo atveju, jeigu visi gimę individai išlaktų gyvi ir toliau gimdytų, tautos skaičius galėtų likti pastovus, nemažėjantis. Tačiau realybėje to nėra — mirtis ir kitos gyvenimo kliūtys savo darbą nepermaldaujamai atlieka ir atliks! Tik trijų vaikų šeima gali išlaikyti tautos narių skaičių pastovų, t. y. nemažėjantį.

Tradicinis lietuvių šeimos vidurkis

Tradicinis lietuvių šeimos dydžio vidurkis buvo 4 — 6 vaikai, jo ir neturime mažinti. Jeigu kiekviena šeima gimdytų, pavyzdžiui, nemažiau 6 vaikus, tai mant dėmesin ir pačios didžiausios gyvenimo kliūtys, galima laukti, kad 4-ri iš jų toliau gimdys. Tuo būdu su kiekviena karta šeimų skaičius dvigubėtų ir iš dabartinių (menamųjų) 500,000 šeimų per, pavyzdžiui, 5-kias kartas, arba per 150 metų išaugtų 8 milionai šeimų, arba 16 mil. individų.

Nors čia paimtieji skaičiai yra atsitiktiniai ir nors gyvenimo realybė juos gerokai sumažintų, tačiau pasukus ta linkme jau būtų galima būti optimistiškesniems dėl mūsų tautos ateities.

Mes nežinome kokiu santykiu progresuoja mūsų kaimyninės tautos, tačiau vieną dalyką aiškiai matome — sąmoningas ir sistemingas šeimos narių skaičiaus didinimas veda prie tautos nuostolių išlyginimo ir yra aišku, kad vietoje šiandien tolumoje jau sėdinčių laidotuvių maršo garsų, pasigirstų triumfo maršas.

Yra žinomas faktas, kad visai netolimoje praeityje prancūzų tauta buvo žymiai gausesnė už vokiečių tautą. Tada ji vadovavo Europos politiniame gyvenime, negresė jai joki pavojai, o priešingai, ji grasė kitoms tautoms ir net buvo užsimojusi užkariauti visą Europą (Napoleono Bonapartės žygiai). Šiandien tas santykis yra pasikeitęs vokiečių tautos naudai. Kokią reikšmę šis faktas turi politiniame gyvenime, aiškiai matome pradedant ponapoleoniniu laikotarpiu: vokiečiai tapo įtakinga ir grasanti tauta. Jeigu prancūzų tautos narių skaičius ir toliau taip mažės, tai jos reikšmė Europos politiniame gyvenime greitai nusmuks iki šiandienės Jugoslavijos vaidmens, o toliau pasireikš ir dar liūdnesnės pasekmės...

Yra nuomonių, kad senovėje ir lietuvių tauta buvo gausesnė už savo kaimynines tautas. Tuo ir galima paaiškinti jos galingumą ir įtaką kitoms tautoms.

Tokių faktų akivaizdoje argi galime likti abejingi? Aiškiai matydami, kad taip dažnai linkniuojamas mūsų tautos mažumas pareina nuo mūsų pačių, argi neturime ryžtis kelti savo tautą?!

Malthuso siauraregiškumas

Ryšium su mintimis dėl sistemingo tautos narių skaičiaus didinimo pravartu yra prisiminti ir priešingą pažiūrą šiuo klausimu. Anglų ekonomistas Robertas Malthus 19-to šimtmečio pradžioje skelbė, kad neracionuotas gimdymas prives pasaulį prie katastrofos dėl maisto ir įvairių kitų gyvenimo reikmenų trūkumo. Dėl to jis siūlė įvairias priemones, nesiskaitydamas su krikščioniškąja morale, gimimų skaičiui mažinti. Net vaisiaus pašalinimą chirurginėmis priemonėmis jis bandė pateisinti.

Palikę nuošalai jo teorijos moralinę pusę, apsistokime ties maisto ir reikmenų problema. Gal tas anglas ir turėjo šiek tiek pagrindo savo teorijai išeidamas iš savo gyvenamojo laiko ūkio padėties. Tačiau negalime jo laikyti labai gilaus proto žmogumi vien dėl to, kad jis nepramatė pro jo metu egzistavusią trilaukio ūkio sistemą ateinančio žemės ūkio išvystymo ir vis didėjančios moksło pažangos.

Imkime tik keletą pavyzdžių. Rugių našumas padidėjo nuo to laiko 60 — 70% išauginus atitinkamas sėklas; jo laikų karvė davė 600 litrų pieno per metus, gi dabartiniais laikais karvė duoda 2400 litrų, o atskirais atvėjais net 4000 — 6000 litrų! Jo laikais kiaulė buvo išauginama per pusantrų metų, gi šiandien per 6 — 7 mėnesius ir mėsos kokybė yra daug augštesnė. Višta tada dėjo 12 — 20 kiaušinių per metus, o šiandien — 90 kiaušinių, o atskirais atvėjais net iki 200 kiaušinių per metus. O kur daugybė kitų pažangos reiškinių, kaip pašarinių augalų išvystymas, mašto dalykų gaminimas iš akmens anglies, chemijos pramonė, konservavimo ištobulinimas ir t.t. Toji pažanga dar nesustojo, dar vis išrandami nauji ir nuostabūs dalykai. Yra aišku, kad toji pažanga ateityje dar didės, kaskart vis daugiau sukritikuodama Malthus teoriją. Todėl mums, lietuviams, nėra ko rūpintis bado pavojumi ateities kartoms ir nėra jokio pagrindo jaudintis dėl lietuvių skaičiaus padidėjimo.

ACE FRAME & AXEL SERVICE
6034 W. Grand Ave.
NAtional 2-3190

MODERN TREATMENT OF ARTHRITIS AT HOME
Enlarged and new revised edition. Various forms of Arthritis causes: detailed instructions for selfcare of Arthritis, Neuritis, Bursitis, Sciatica and all forms of Rheumatoid conditions. $5.00 P.P. Special physicians edition with complete office procedures $10.00 Post Paid.
DR. N. AMIEL
1410 9th St. N.
St. Petersburg, Fla.

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

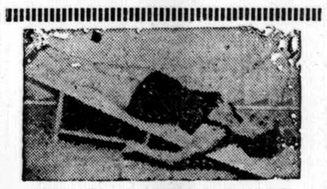

PIERCE SLANTING BOARD
Recommended by many Doctors, Nature and Health writers. For better health. For complete relaxation. Foam Rubber Padded Model $29.95 Cotton Padded Model ..... 22.50 (both fold-easy carrying)
Cotton Padded Non-Folding Model $13.45. All 6' long 16" wide, blue, green, red, tan or white leatherette covers. Instructions included.
C. M. PIERCE
1136 Screenland Drive
Burbank 61, California

Visi labai gerai atsiliepia apie tik išėjusį 468 p. gražiais drobės viršeliais P. Abelkio istorinį romaną

ATLAIDŲ PAVĖSY

kurio kaina 4 dol. ir kitą, tokiais pat viršeliais, 422 p.

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS

kaina 3 dol. 50 ct. Reikalaukite pas visus knygų platintojus arba kreipkitės betarpiai į autorių, pasiųsdami Money Order tokiu adresu: P. Abelkis, 349 W. 108th Pl., Chicago 28, Ill. Užsisakiusiems nemažiau 10 egz. duodama nuolaida.

ORIGINAL BAKERY
1741 W. 51st St. PRo. 6-8414
Puikiausios bandelės, duona, saldieji kepsniai.
Skanūs "whipped cream" pajai ir tortai, kepami kiekvieną valandą.
Užsisakant vestuvių pyragą — nemokama dovana jaunajai.
Ketv., penkt. — Namie gaminti PEROGI — su sūriu, su kopūstais, su bulvėm ir su slyvomis.

HIGHEST QUALITY SERVICE
At lowest prices
Speedqueen, Whirlpool, Kenmore, Hamilton — automatic washer dryer service.
ROYAL APPLIANCE SERVICE
4122 Towle Ave.
HAMMOND, IND.
Phone Russell 5068

RENEE CLEANERS
Dressmaking & Alterations
We will pick up your work.
Also specializing in making custom-made draperies
Expert work. Quality materials.
Call —
AUstin 7-7047
610 N. LAMON

Make your stay a pleasant one for you and your family at Lake Geneva's finest motel
THE PINE TREE MOTOR COURT
Hwy. 12, Patrick Murphy, Prop.
14 ultra modern housekeeping units.
Modern facilities.—Reasonable Rates
For reservations phone 9915
Lake Geneva, Wisc.

MOTORISTS
The Engine of your Car is very important!
We give you guaranteed workmanship on carburators, ignition.
Specializing in repairs on generators, starters, regulators —
Lowest prices — Tops in quality.
JARVIS CARBURETOR & AUTO SERVICE
4th & Maryland — Gary, Ind.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

Willow West Inn
Picnic Grove
83rd & Willow Springs Rd.
Willow Springs, Ill.
Tel. Willow Springs 1064
Savininkas — Richard A. Butchas

COMPTOMETRO—MAŠINRAŠČIO MOKYKLA
Priima naujus kursantus kiekvieną savaitę. Per 3-4 mėn. išsivaduosi iš dulkino fabriko ir dirbsi švariroj raštinėj. Skambink tuojau Mokyklos Vedėjui P. Kesiūnui tel. BIshop 7-3013 arba kreiptis tiesiai į mokyklą **938 W. 31 Pl.**

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

VELTUI DUOSIME DOVANĖLĘ

Jei prikalbėsime jums pradėti taupyti dabar...
★
Kurie atidarys naują sąskaitą su mumis su $100.00 ar daugiau, gaus piniginę, o moterys perlinius karolius!
★
Pasinaudokite šia proga... gaukite dovanėlę, pratykitės taupyti ateičiai... tas atneš Jums džiaugsmo!

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOwnhall 3-8131—8132
JUOZAS GRIBAUSKAS, Vedėjas

NELAUKITE, NES—
rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Šio Žingsnio Niekad Neapgailėsite

Niekuomet, 57 metų mūsų veiklos laikotarpy nėra buvęs District Taupytojas, kuris būtų gailėjęsis, kad jis pradėjo taupyti šioje draugiškoje, vietinėje bendrovėje. Kas bebūtų — District Taupytojai žino, kad jų santaupos yra apsaugotos — garantuojamos nepaprastu mūsų rekordu bei apdrauda iki $10,000 Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 So. Halsted St. Cliffside 4-0104

MENAS IR SENIEJI ATEIVIAI

A. GINTNERIS, Chicago, Ill.

Ne vien naujieji ateiviai, bet ir senieji lietuviai bendradarbiauja su mūsų dailininkais ir juos remia, pirkdami jų darbo kūrinius. Pažiūrėkime alfabetine tvarka, padarant išimtį dail. Adomui Varnui, kaip garbingam jubiliatui.

Profesorius Adomas Varnas, iš senosios kartos tremties dailininkų, yra labiausiai žmonių mėgiamas ir vertinamas. Jo puikių darbų turi įsigiję: Tūbelčiai, Kundrotai, Kuraičiai, prel. Ign. Albavičius, klebonas A. Linkus ir daug kitų. Ypač dabar, šios parodos metu, daug vertingų kūrinių pasiekė ne vieno senosios kartos lietuvio pastogę.

Dailininkas V. K. Jonynas, nors gyvena prie New Yorko, kur profesoriauja Jamaicos Meno institute, tačiau čikagiečių labai vertinamas ir laukiamas. Jo grafikos ir tapybos darbais papuošė savo butą ne tik prel. Ign. Albavičius, Alto pirmininkas L. Šimutis, bet ir visa eilė žinomų kitataučių.

Profesoriaus Adomo Galdiko puošniais peisažais ir portretais pasipuošė banko direktoriaus J. Gribausko, prekybininko D. Pivarono ir kitų butai. Dabar šio mūsų žymaus tapytojo darbų galima pamatyti ir kitose lietuvių įstaigose.

Tapytojo Juozo Pautieniaus paveikslus įsigijo visa eilė įstaigų. Paskutinių švenčių proga šio dailininko paveikslus įsigijo J. Mackevičius, — Standard Savings and Loan Association prezidentas, Alto pirmininkas L. Šimutis, banko direktorius J. Grybauskas, Balzekas Motor Sales, Inc. ir kiti.

Dailininkas Mikas Šileikis, apie 40 metų gyvena Chicagoje. Daug jo kūrinių puošia lietuvių veikėjų butus. Tačiau daugiausiai jo kūrinių turi įsigijęs P. Mileris. Jisai apsčiai yra pardavęs savo paveikslų ir kitataučių įstaigoms ir privatiniams asmenims.

Dailininko prof. Igno Šlapelio nuoširdžiais realistinio pobūdžio lietuviškais peisažais domisi netik Chicagos, bet ir kitų miestų lietuviai. Šio tapytojo paveikslų turi įsigijęs dr. St. Biežis, dr. Nasvytis, prel. Ign. Albavičius ir kiti.

Tapytojo Adolfo Valeškos kūrinių apsčiai randame Šv. Kryžiaus parapijoje, o ypatingai pas kleboną kun. A. Linkų, keliose lietuvių prekybininkų įstaigose, pas meno mėgėjus ir lietuvių bažnyčiose, kur šis dailininkas atlieka puošimo ir dekoravimo darbus.

Tapytojo K. Žoromskio, kuris į Chicagą atvyko vėliau už kitus dailininkus, paveikslus jau įsigijo senosios kartos atstovai, kaip: Alto iždin. M. Vaidyla, dainavimo studijos vedėja Alice Stephens ir daug kitų.

Šia proga reikėtų paminėti ir kitus mūsų mielus dailininkus. Jų vertingų darbų rasime ne tik tai Chicagoje, bet ir kitose kolonijose. Tai dailininkai: P. Klaulėnas, V. Petravičius, R. Viesulas, V. Vaitiekūnas, V. Vijeikis, Z. Kolba, J. Paukštienė ir kiti.

Konstatuojant šį gražų reiškinį, tenka nuoširdžiai pasidžiaugti mūsų broliais, senesnės kartos lietuviais, kurie čia gyvena daugiau, kaip 30 — 40 metų, kad jie vis daugiau pradeda domėtis mūsų kultūriniais turtais: dažniau lanko meno parodasir savo gražias rezidencijas papuošia vertingais lietuvių dailininkų meno kūriniais.

Televizija po vandeniu

JONAS GRADINSKAS, Chicago, Illnois

Kai pasiklausai apie visokius tyrinėjimus, išradimus ir atradimus, atrodo, kad tuoj nebebus ko tyrinėti ir ieškoti. Iš tikrųjų yra visai kitaip. Pagalvokim, kad ir apie tuos tris ketvirtadalius žemės paviršiaus, padengtus vandenio. Kiek ten yra mažai žinomų, nujaučiamų ir visiškai neįsivaizduojamų dalykų! Viena iš pagrindinių kliūčių vandenynų gyvenimą pažinti, be abejo, yra negalėjimas matyti, kas ten darosi. Bet šių dienų žmogus ir šią kliūtį pradeda nugalėti: į jūros gilybes jis siunčia televizijos kamerą -siųstuvą, kuris ten "mato" geriau kaip žmogus ir viską perduoda į vandens paviršių.

1951 metų balandžio mėn. 16 d. nuskendo Britų povandeninis laivas kartu su visa įgula. Karo laivynas susirūpino ištirti katastrofos priežastis. Pagrindinis šiam reikalui būdas ligi to laiko buvo narai. Kadangi laivas buvo nuskendęs vietoje, kur vandens srovės gilumoje buvo labai stiprios ir jūra labai nerami, narų darbas būtų nebuvęs nei imanomas, nei pakankamas. Karo laivynui užsakius, per keletą savaičių buvo padaryta televizijos kamera, galinti veikti 250 pėdų gilumoje. Kai specialūs prietaisai nustatė vietą, kurioje buvo nuskendęs laivas, iš gelbėjimo laivo buvo nuleista ta televizijos kamera ir pradėjo "apžiūrinėti" paskendusįjį.

Televizijos kamera daiktams po vandeniu apžiūrinėti yra daug pranašesnė už žmogų-narą. Naras leidžiasi paprastai ten, kur jau prieš tai yra nuleistas specialus lynas su sunkiu svoriu gale. Nuo to lyno jis gali pajudėti į šoną tik pora pėdų. Jei, sakysim, lynas nuleistas ne vietoje, narą reikia iškelti, lyną taip pat, ir vėl viską pradėti iš naujo. Visa ši procedūra yra labai lėta, brangi ir pavojinga; ją prisieina kartoti net keletą kartų kol pasiekiamas tikslas. Gi televizijos kamera nuleidžiama greit, ją galima per keldinėti iš vietos į vietą po vandeniu ir, kas svarbiausia, ji gali išbūti ten tiek laiko, kiek norima; naro buvimas giliau vandeny skaičiuojamas minutėmis. Antra vertus, kur noras gali matyti tik per 5 pėdas, televizijos kamera aiškiai mato per 15 pėdų. Dėl šių priežasčių ir naujasis S. A. V. didysis lėktuvnešis "Forrestal" turės televizijos kameras, nuleidžiamas į vandenį net kovos metu padarytiems nuostoliams "apžiūrėti".

Be čia paminėtų dalykų, televizija po vandeniu bus naudojama uostams įrengti bei prižiūrėti, perlų gaudymo pramonėje, o žuvininkystei ji turės tiesiai revoliucinės reikšmės, pvz., žvejai, prieš mesdami į vandenį didžiulius tinklus, pirma nuleis "Televizijos akis" pasižiūrėti, ar yra žuvies. O kur dar mokslo tyrinėjimai apie gyvius ir augalus ir negyvus daiktus jūros dugne, neskaitant tų pasakiškų turtų, nuskandintų jūros piratų, ir mažiau pasakiškų, nunirusių į jūros dugną įvairių karų nelaimių metais.

KRONIKA

● **Dr. V. J. Bieliauskas,** kurs vadovauja psichologiniam departamentui universitete Richmonde, kas sekmadienį 1 val. 45 min. per radijo stotį WRVA svarsto įvairias psichologines problemas. Netaip senai jis buvo suorganizavęs per radiją diskusijas apie vadinamus "kamikus". Diskusijose dalyvavo, be dr. Bieliausko, dar dr. Woods, dr. Reevy ir dr. Zolik. Diskusijose pažymėta, kad apie 70 milionų žmonių sekmadieniais skaito tuos "kamikų" lapus; ne visi jie žalingi, tačiau tie, kuriuose yra vaizduojami nusikaltimai, skaitytojuose ugdo kriminalinius ir seksualinius potroškius, kurie jaunimą stumia į nusikaltimus. Tie "kamikai" nelavina skaitymo, nes juose anglų kalba gana menko lygio. Jų literatūrinė vertė labai ribota, daugelį patraukia tik piešiniai.

Dievo ir Kristaus neigėjai niekada nepagalvoja, kaip pasaulyje, kuriame nebus Kristaus, visa pasidarys purvina ir nuodėminga. — **F. M. Dostojevskis**

Mes turime NATURALAUS NEKOŠTO MEDAUS tiesiai iš bičių korio. $1.60 už 4½ svarų kibirą arba $3.00 už 10 svarų kibirą. (Pridėkite už pasiuntimą arba mes galime pasiųsti "Express collect").

SIŲSKITE SAVO UŽSAKYMUS ARBA REIKALAUKITE PILNĄ KAINŲ SĄRAŠO BEI NEMOKAMOS LITERATŪROS

AULT BEE FARM
Route 2
WESLACO, TEXAS

EDW. SAUNORIS
GELININKAS
Papuošiame kapus dėl "Decoration Day". Pavyzdžius galite pamatyti. Užsakykite papuošimus kapų iš anksto, kad galėtume laiku išpildyti.
111th St. and Pulaski Ave.
(Priešais Šv. Kazimiero kapines)
Tel.: GAr. 4-0087 ir GAr. 2-1052

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS MOTERŲ RŪBŲ
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834

TELEVIZIJOS — 40% SUTAUPYSITE

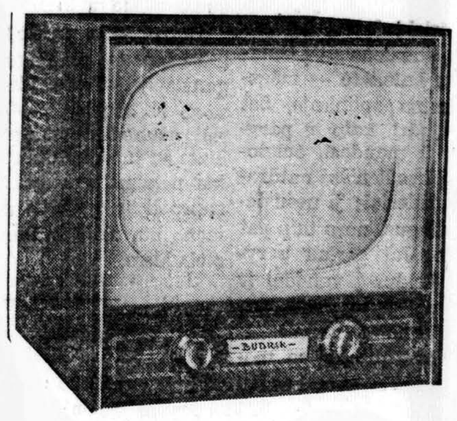

17'' Table Model TV. Reguliarė kaina $200	Dabar	$88.00
17'' Console TV. Reguliarė kaina $250	Dabar	98.00
21'' Admiral TV. Reguliarė kaina $200	Dabar	119.00
21'' Philco TV. Reguliarė kaina $250	Dabar	159.00
21'' RCA Victor TV. Reguliarė kaina $260	Dabar	169.00
21'' Televizija. Reguliarė kaina $190	Dabar	98.00
21'' Zenith Televizija. Reguliarė kaina $169	Dabar	129.00
21'' Zenith didelis console, autom. komb. Reg. $725	Dabar	495.00
21'' Kombinacijos TV. Reguliarė kaina $275	Dabar	175.00
21'' Admiral TV. kombinacija. Reg. kaina $549	Dabar	365.00
24'' Admiral TV. Reguliarė kaina $299	Dabar	179.00
21'' Olympic Console TV. su durimis. Reg. kaina $299	Dabar	139.00
27'' Sentinel Console TV. su durimis. Reg. kaina $599	Dabar	255.00
21'' Muntz Table TV. Reg. kaina $169	Dabar	69.00
17'' Motorola Televizija. Reg. kaina $199	Dabar	79.00
17'' Admiral Televizija. Reg. kaina $200	Dabar	89.00
Mažas RCA Victor aparatas	Dabar	33.00
Vartoti Televizijos setai	$19 ir augš.	
RCA Automat. Phon. HI-FI Console. Reg. kaina $299,	Dabar	159.00
Radio Phonograph Combination. Reg. kaina $200	Dabar	99.00
AM-FM 7 lempučių (tubes) radijas	Dabar	29.00
Maži Philco Radios	Dabar	13.00
Admiral Radios, maži	Dabar	13.00
Maži Westinghouse Radios	Dabar	13.00
RCA Victor Tape Recorder. Reg. kaina $199	Dabar	139.00
Tape Recorder. Reguliarė kaina $159	Dabar	89.00
Philco trumpų bangų radijas, 8 bands. Reg. k. $225.	Dabar	112.00
HI-FI Automatinis Phon. Reguliarė kaina $99	Dabar	49.00
Philco Hi-Fi Autom. Radios ir Phon. Reg. kaina $110	Dabar	59.00
Zenith mažos radios. Reguliarė kaina $39	Dabar	19.00
Electric Clock Radios	Dabar	15.00

BUDRIK'S
3241 So. Halsted St. Tel. CAlumet 5-7237
ATIDARA SEKMAD. 10 IKI 5 VAL. PIRMAD. IR KETVIRT. IKI 9:30 P. M. KASDIEN NUO 9 IKI 6:00 P. M.
Lietuviška Radio Valanda Ketvirtadienį 6 val. vak.

AUTOMATIŠKAS ŠILDYMAS
AL. STANČIAUSKAS IR AL. LAPKUS
Instaliuoja naujiems ir seniems namams AMERICAN STANDARD GENERAL ELECTRIC, MUELLER CLIMATROL ir kitų geriausių Amerikos firmų gazu, ir alyva kurenamus pečius (furnaces).

Daro gazo ir alyvos pakeitimus. Deda stogams rinas (gutters). Atliekami visi skardos ir šildymo darbai. Instaliuoja moderniškiausius visų augščiau išvardintų kompanijų visokių dydžių vėsintuvus (Air conditioners), kaip t. ofisams, restoranams, tavernoms ir t.t.

Didelė nuolaida turintiems gazo leidimus.
Lengvos išsimokėjimo sąlygos.
Pilnas draudimas ir garantija.

1337 SO. LARAMIE CICERO

Telef. Dirbt. OLympic 6-0696 nuo 8 val. ryto iki 5 val. p. p.
Telef Namų OLimpic 2-6752 nuo 5 iki 10 val. vak.
OLympic 2-8492 nuo 5 iki 10 val. vak.

TROOST - PACHANKIS MONUMENTS
6819 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-3745

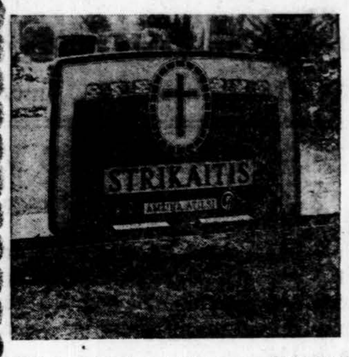

John W. Pachankis,
Chicagos vienintelis Lietuvis Savininkas
Gražiausių paminklų pasirinkimą rasite pas mus; ateikite aplankyti mus mūsų nuosavame name.
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Nuo pirmadienio iki penktadienio atdara vakarais.

West Suburban Atstovas, ČESLOVAS VITKAUSKAS, Tel. TO 3-3252. Pirkite tiesiog iš gamintojo — sutaupysite. Mūsų radijo programa leidžiama antradieniais 8:00 val. vak. — WGES, 1390 kil. Kiekvienu metu į paminklų patalpas ir atgal bus parūpinamas patogus susisiekimas — automobiliu.

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS:
2424 W. 69th St. . . . . REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. . . . . VIrginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. . . . PUllman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GRovehill 6-2345 arba
TOwnhall 3-2109

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 S. Western Ave. 3 atskiros air-Cond. koplyčios
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ŠEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavidieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojaus patarnaujame

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VANCE
177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLympic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781
VASAITIS — BUTKUS
1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

REFINANCE
AUTOMOBILIO MOKESČIAI
Jei jūsų dabartinis mokestis yra per augštas, leiskite Drovers perfinansuoti jūsų automobilį žemomis mokėjimo sąlygomis.

yra lengva bendradarbiauti su DROVERS
The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000
Since 1883

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste.
Telef. CEdarcrest 3-6335

Perskaitę dien. "Draugą", duokite jį kitiems.

Moterų GYVENIMAS

No. 8
No. 89

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; VIrginia 7-0618

RUBENSO IR RENOIRO MOTERYS

JADV. PAUKŠTIENĖ, Chicago, Ill.

Moteris dėl savo švelnių apvalių kūno formų ir malonių spalvų perėjimų yra mėgiama piešti dailininkų. Beveik geriausiai pasisekę ir garsūs tie dailininkų kūriniai, kuriuose yra vaizduojamos moterys, pvz.: Holbeino mistinės madonnos, Botičellio gracijos, Leonardo da Vinči beveik su prakalbančia šypsena Mona Lisa, Rafaelio dieviškoji Sikstinos Madona, Murillo Marija su žalčiu, Ticiano Flora, Rembrandto žmonos Saskia portretai, taip pat ir mūsų garsiojo akvarelisto Šklėriaus moterų portretai ir daug daug kitų moteris vaizduojančių kūrinių, kurie yra puikūs ir amžini savo grožiu. Ypač gausūs moterų atvaizdavimu yra flamandų dailininkas Rubensas ir prancūzų Renuaras (Renoir). Juodviejų gyvenimo laikotarpiai skiriasi beveik 300 metų. Rubensas gyveno renesanso, pereinančio į baroką, laikotarpyje, o Renuaras impresionizmo.

Ir vienas ir kitas savo moterų negrakštino, bet abu giedrūs spalvose, puikūs kompozicijose. Ir vienas, ir kitas mėgo panaudoti kompozicijai vaikus ir gėles.

Rubensas — Aristokratas (buvo Ispanijos, o vėliau ir Anglijos karaliaus pakeltas į riterius) mėgo daugiausia tapyti aristokrates, paskendusias aksomuose ir šilkuose ir apskritai prabangingoj ir sočioj aplinkumoje. Tačiau jis mielai vaizdavo ir kaimietes, nes tai būdinga lankiusiems flamandų mokyklas. Gal ir todėl jo aristokratės toli gražu ne pudruotos Anglijos "ladies", bet sveikos, apystorės, gan raumeningos kaimietės, įvilktos į šilkus, apkrautos brangiais žiedais, išdabintos strausų plunksnomis, visuomet geroje nuotaikoje. Veržlumas, tuo labiau karingumas, joms nežinomas; bet ir ne koketės, o lepios, kiek aptingusios, fiziškai sveikos moteriškės, kurios yra patenkintos to laikotarpio gyvenimu (16 — 17 amž), bet nėra sustingusios.

Didžiulės karališkų rūmų sienos išdekoruotos Rubenso su skrendančiais moteriškų ir vaikų kūnais, kurių būva prigrūsta apie keliasdešimt ir visi galvotrūkčiais grumiasi ore; kuri išvirtusi krenta galva žemyn, kitas amūras, nusitvėręs už kojos, patenkintas supasi, kad jam nereikia savo jėgų eikvoti, ar kita, užgriuvusi ant antros savo sunkiu svoriu, kad, rodos, nei atsikvėpti antroji negali. Jos visos linksmos, patenkintos savo betiksliomis išdaigomis. Atrodo, kad trykštanti sveikata neišsitenka savo kaily, ir ją reikia šiaip sau judėsiais išeikvoti.

Rubenso kaimietė nėra kenčianti, vargo ar darbo nukamuota moteris. Ji linksma ir nepersidirbusi; ją ir būrys vaikų nenukamuoja. Vaikai, kaip ir motinos, riebuiliai, linksmai stumdosi tarp krūvų vaisių, papjautų paukščių ir apskritai išjudintos namų apyvokos.

Rubenso kaimietė nesuka sau galvos dėl daugybės laukiančio darbo. Ji su šypsniu, sudribusi ant kokio suolo, maitina riebuilį kūdikį ar klausosi kaimynių kalbų; ji neturi jokių gyvenimo problemų, nes gyvenimas sotus, geras, stalai lūžta nuo apkrautų gėrybių; moteris linksma, kiek aptingusi, nieko nemąstanti.

Rubenso moteris, nors ir kaimietė, tolinasi nuo gamtos; ji matoma namų aplinkoj, praugystėje su kitomis moterimis, puošni drabužių suklostymas; gėlės, vaisiai, brangenybės supa ją. Ji susigyvenusi su visomis žemiškomis gėrybėmis ir tas sudaro jos visumą. Neatsilieka ir Madona nuo savo rubensiškų rys nėra raumeningos arba aptukusi kaimietė su riebučiu kūdikėliu, kaip ir kitos Rubenso moterys. Renois mėgo vaizduoti paryžietes moteris, bet nevengė ir kaimiečių. Kompozicijas mėgo irgi simbolizuoti moterimis.

Renoir moterys neturi grakštumo, judrumo nei pagaliau paryžietiškos elegancijos. Jo moterys nėra raumeningos airba aptukusios, bet vistiek jų formos stambios, lygios, lyg būtų ištašytos iš vieno medžio. Jos neturi to sveikatingumo, kaip Rubenso moterys; bet jos yra moteriškesnės, švelnesnės, o kartais tokios gležnos, kad, atrodo, lyg būtų iš pūkų, lyg peršviečiamos, nes Renoir įdomi ir lengva technika, nepaprastai skaidrus koloritas, padaro jas kiek laumiškas, pasakiškas.

Tiek judesiuose, tiek veide pas Renoiro moterį spindi ramuma. Visur toji pati renuariška veido išraiška su nežymiu šypsniu lūpose.

Renoir moteris, ar tai paryžietė, ar tai kaimietė, maloniai susigyvenus su savo aplinka; paryžietė — teatre, kavinėje, parke ar namų židiny, stebi aplinką be įtempimo, pati joje dalyvauja neišsiskirdama, bet susijungdama, susiliedama į bendrą nuotaiką; kaimietė — mėgsta būti gamtos aplinkoje, bet taip pat nejudri, kaip ir paryžietė. Nors ji maudosi, šukuojasi, bet tai kasdieniški natūralūs moters judesiai; ji nesuglebus ir neaptingus, nors taip pat be veržlumo. Jai geriau parymoti kojas įleidus į vandenį ir būti glostomai ryto rasos, ar stebėti žaidžiančius vaikus. Ji taip pat neišvargus kaimo moteris, ir negalvoja apie kasdieninius rūpesčius; atrodo, kad jai gera būti jaukioj aplinkumoj, tokioj kaip ji — taiki, rami, skaidri.

Mokytojos "credo"

ELENA TUMIENĖ, Los Angeles, Calif.

1. **Aš turiu laikyti** savo profesiją kilniausia ir gražiausia iš užsiėmimų, nes ji yra bręstančio žmogaus architektūra; aš visada turiu prisiminti, kad man uždėta sunki atsakomybė, bet kartu suteiktos ir didžiausios galimybės.

2. **Aš turiu žinoti,** jog auklėjimas yra vedimas į subrendimą žmogaus, kuris sudėtas iš kūno ir sielos ir, kuris turi augti, tobulėti, pažinti savo gabumus, talentus, savo palinkimus ir jėgas; išvystyti visa tai iki augščiausio laipsnio, kad galėtų būti laimingas šioje žemėje ir pasiruoštų gyvenimui amžinybėje.

3. **Aš turiu suprasti,** kad jaunimas, kuris yra man patikėtas, tebėra dar išsivystimo stadijoje — dvasinio, fizinio, jausmų ir valios, religinio ir tautinio bei socialinio vystymosi stadijoje. Visa tai yra surišta su problemomis, nepastovumu ir sunkumais; todėl aš turiu būti supratinga ir užjaučianti; budri ir visada pasiruošusi padėti.

4. **Aš turiu nenuvertinti** savo atsakomybės vaiko religiniame ir dvasiniame brendime; ne vienas protas turi būti lavinamas, bet taip pat ir valia. Geri įpratimai išauginami jaunystėje. Taip pat jaunystėje prasideda charakterio ir asmenybės formavimas. Aš negaliu stovėti šalia, kaip nesuinteresuota žiūrovė, bet turiu vaidinti visame tame aktyvų ir pozityvų vaidmenį.

5. **Jeigu mokinys jieško** pas mane pagalbos ar patarimo, **aš turiu manyti,** kad jis daro tai todėl, jog jam mano pagalba yra būtinai reikalinga.

6. **Aš turiu sugebėti** įsigyti savo mokinių prisirišimą legaliomis priemonėmis: jų pagarba man neturi ateiti per prievartą, o tvarka ir disciplina klasėje neprivalo būti tik grasinimų ir gąsdinimų išdava.

7. **Aš turiu tobulėti.** Iš nuoširdžių pastangų padėti savo mokiniams ir juos mokyti, turi gimti kaskart naujas įkvėpimas, žinios ir patyrimas. Aš turiu persvarstyti savo pasisekimus ir bandyti visomis jėgomis pasigydyti nuo netobulumų. Kiekviena diena atneša naujus sunkumus ir naujas problemas, bet kartu juk ir naują paskatinimą....

8. **Aš turiu pilnai įvertinti** faktą, kad mes gyvename pramonės šalyje ir aplinkoj, nepaprastu greičiu besikeičiančiame pasaulyje, supasaulėjusioje ir superindividualizmo persisunkusioje visuomenėje, kenčiančioje nuo neišspręstų problemų, neturinčioje vienybės; todėl aš turiu parodyti didelę kantrybę, stebėti faktus atviromis akimis ir įvertinti padėtį greitai ir teisingai.

9. Dėl tų pačių priežasčių **aš turiu auklėti** savo mokiniuose socialumą ir visuomenini sąmoningumą. Jie turi įžiūrėti, kad mes esame priklausomi vieni nuo kitų ir todėl turime kultivuoti draugiškus santykius, turime dalytis ne tik duona, jei tai reikalinga, bet taip pat patyrimais, mintimis ir idėjomis.

10. Kadangi diktatūrinis režimas grąso šiandien jau visam pasauliui, **aš turiu savo mokinius išmokyti** branginti sąžinės, tikėjimo, žodžio ir spaudos laisvę. Turiu įsąmoninti juos kas yra tauta, valstybė ir demokratija. Jie turi didžiuotis, būdami krikščioniškosios Vakarų kultūros tęsėjai ir paveldėtojai ir būdami sūnūs ir dukros garbingos, karžygiškos, kovojančios ir dirbančios tautos.

11. Kad to pasiekčiau, **aš turiu skatinti** pozityvų, logišką ir kritišką galvojimą ir išmokyti juos padaryti teisingas išvadas ir sprendimus.

12. **Aš turiu pratinti** juos pamilti tvarką, planingumą ir organizaciją. Turiu įdiegti juose norą ir sugebėjimą produktingai sunaudoti laisvalaikį. Ryšium su tuo, jie turi suvokti, kokia palaima yra galėti pamilti, suprasti ir grožėtis didžiaisiais meno kūriniais ir Dievo gamtos stebuklais.

SUKURTA ŽVAIGŽDEI

Loretta Young, turinti antrus metus savo nuosavą pusvalandinę savaitinę programą televizijoje, šį sezoną dėvi rūbus, jai sukurtos Helgos, žymios siuvėjos kaikurioms geriausiai besirėdančioms moterims pasaulyje.

Grįžusi iš Europos, po dviejų mėnesių kelionės, Helga panaudos 18 retų dirbinių Lorettos kostiumams. Šioji popietinė ir vakarinė suknelė yra tikro šilko brokados, baltos spalvos, vietoje rankovių turinti surišimus, vadinamus "katinėlio ausis".

Prezidento žmona, Metropolitan solistė Lily Pons, generolo Clark žmona ir kino aktorė Ava Gardner yra Helgos žymiųjų klienčių tarpe.

Bulganino žmonos karjera nepasikeitė

Danijos dienraščio "Politiken" korespondentė Lise Noergaard, svečiuodamasi Maskvoje, buvo priimta pasikalbėjimui rusų naujojo premjero maršalo Bulganino žmonos Elenos Michailovnos, 55 metų amžiaus.

Ji yra anglų kalbos mokytoja vienoje Maskvos mergaičių gimnazijoje. Iškilus vyrui, jos karjera liko be pasikeitimo.

Danų korespondentei ji papasakojo, kad Sovietų Sąjungoje vyro ir žmonos karjeros eina skirtingais keliais. Ji pareiškė pasitenkinimą likti ir toliau mokytoja, sakydama, kad darbas suteikias gyvenimo prasmę ir laiko žmones ilgiau jaunus.

Elena Michailova Bulganin ta proga neišvengė įprastinės propagandos žodžių apie taiką, sugyvenimą ir tautų draugystę.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

* **Petronelės Orintaitės** kūrybai šiemet suejo 25 metai. Jos pirmoji knyga eilėraščių rinkinys "Vingių vingiai" išėjo Kaune 1930 m. Šiandien spausdinamas eilėraštis yra kaip tik iš tos knygos.

Rašytojos P. Orintaitės Lietuvoje išleistos šios knygos: "Vingių vingiai", eilėraščiai; "Dirvonų dukterims", eilėraščiai; "Iš sostinės", novelės; "Jurgučio pieva", novelės; "Paslėpta žaizda", romanas; "Daubiškės inteligentai", romanas.

Iš minėtų knygų ji neturi nė vienos. Autorė norėtų jų pasiskolinti arba įsigyti. Kas galėtų jai pagelbėti šiuo reikalu, malonėkite kreiptis adresu: P. Orintaitė, 6443 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

* **Bronė Gustaitienė,** Kunigšt. Birutės dr-jos vicepirmininkė, neseniai persikėlė iš Flint, Michigan, kad nenutolus nuo lietuviškos visuomenės ir duoti galimybės dukrelėms mokytis ir bendrauti lietuviškojo jaunimo tarpe. Prieš porą metų išlaikiusi gailestingųjų seserų egzaminus, šiuo metu dirba Presbiterian ligoninėje.

* **Dr. Zuzana Aldona Šlakienė,** Dixon silpnapročių vaikų ligoninės medikalinio skyriaus viršininkė, atostogų metu lankėsi Chicagoje, o dabar išvyko į Michigan. Toje ligoninėje dirba 5 lietuviai gydytojai tremtiniai. Ji pati yra ankstybesnės ateivių kartos atstovė.

Petronelė Orintaitė

O, Motina!

Kada siela manoji ima nertis į širdgėlą
Ir — nerimsta juodam liūdesy nusiminusi,
Tu atsiųski tada man globojantį angelą.

Iš jaunųjų dienų mano menkas gyvenimas
Plasta, plasta, ir nyksta, ir klysta po kryžkeles,
Nepasiekiamų saulių viliojamas, penimas.

Kartais dangiškas skliautas taip artimas rodosi,
Žengtum žingsnį ir — atviras amžių spindėjimas,
Ir paliktum pakalnę vien vyliais pabodusią...

Bet tos žemiškos žvaigždės, viendieniai vainikai,
Nuodėmingu blizgėjimu sielą svaigina,
O jaunutė širdis tais viliojimais tiki —

Tai neleiski, o Motin, man grimzti į pragarus,
Ir nugydyk manąsias kaltes ir kentėjimus,
Ir palaimink man auštančius rytus ir vakarus.

Tu po kryžium klūpai sopulinga ir raudanti,
Savo sielvartą skaidrų žmonystei aukojai,
Tai globoki mane, rožių dygliais įskaudintą.

Neapleisk, kol man žingsniai vien klystkeliais plakasi,
Ir lydėki, kaip vaiką, lig dieviškos tėviškės,
Kol išges tos viliojančios žemiškos žvakės...

Pabaltijo trijulė žavi Floridą

JUZĖ VAIŠVILAITĖ, Miami, Florida

Kai prieš trejetą metų, ruošiant tarptautinį muzikos ir šokio festivalį buvo pakviestos lietuvių, latvių ir estų dainininkės, kiekvienos tautybės solistės pasiūlė atlikti po vieną solo dainą savo gimtoje kalboje.

— O gal jūs galėtumėte visos trys drauge ką nors sudainuoti? — pakišo puikią mintį parengimų vadovė.

Trys pabaltietės dainininkės: lietuvė Anita Navickaitė, latvė Amalija Peterson ir estė Neeta Sepp, po sėkmingo pirmojo pasirodymo, kuriame buvo pristatytos Baltic Trio vardu, pamėgusios šį vardą sutartinio dainavimo būdą ir pamilusios gražią idėją "ambasadoriauti" savo pavergtiesiems kraštams, nutarė pastoviai drauge dirbti.

Pereitais metais Baltic Trio, gavęs eilę pakvietimų koncertams šiaurinėse valstybėse, jau planavo koncertų kelionę į New Yorką, New Jersey, Philadelphia ir kitas tirštai lietuvių apgyventas vietoves, tačiau, latvei sopranui Amalijai negavus iš darbovietės pakankamai ilgų atostogų, kelionė buvo atidėta. Šiuo metu trio ruošiasi bent įrekorduoti kelias estų, lietuvių ir latvių dainas. Balandžio 16 d. trio buvo pakviestas dalyvauti tautų festivalyje Miami Bayfront Parke.

PABALTIJO TRIJULĖ

Amalija Peterson — latvė, Anita Naviekaitė - Karns — lietuvė ir Metta Sepp — estė (iš kairės į dešinę)

Gaila būtų, jei Miami Baltic Trio tebūtų lemta reikštis, palyginti, šiaurame Floridos ruože, kai jo muzikiniu rūbu apvilkta idėja yra taip graži ir verta mūsų visuomenės paramos bei intensyvesnio propagavimo visose JAV-se. Trijų Pabaltijo solisčių muzikinis bendradarbiavimas yra simbolis jų trijų pavergtųjų tėvynių idėjinio, politinio ir likiminio vieningumo, ir tai išreiškiama patraukliu, efektingu ir žaviu būdu; jų pasisekimas čionai, Miami, į kurį suvažiuoja geriausios muzikinės pajėgos ir labiausiai išlepinto skonio publika, yra daugiau, negu brandos egzaminas. Visuomenininkėms, suinteresuotoms Miami Baltic Trio ir norinčioms su juo bendradarbiauti, duodame Anitos Navickaitės adresą: 1777 Meridian Ave, Miami Beach, Fla.

Sutuoktuvių proga dovanos yra siunčiamos tik jaunosios adresu. Taipgi čekiai, bonai ir piniginiai siunčiami jaunajai. Šioji taisyklė liečia jaunąjį draugus ir gimines lygiai taip pat, kaip ir visus kitus žmones.

Iš moterų pasaulio

* **Bostono Pabaltijos Lietuvių Moterų klubo** įvykusiame susirinkime, kuriame svarstyta veiklos metmenys, **Ver. Kulbokienė** iškėlė mintį vaikų ir jaunimo būrelių prie tėvų organizavimo reikalą. Matant, kaip lietuviškasis jaunimas savinasi svetimas įtakas, mažai turėdamas progų pažinti savąją kultūrą bei tradicijas, reikėtų leisti jaunimui galimai dažniau bendrauti tėvų priežiūroje, kur būtų pravedami kultūrinio pobūdžio pasikalbėjimai, pamokoma lietuviškų dainų bei žaidimų, pagal galimybes inscenizuojamos liet. istorinės legendos, pasakos, leidžiama vaikams pasireikšti, kiek jie sugebėtų.

P. L. Čepienė, patyrusi pedagogė, davė konkrečių nurodymų, kaip geriausiai galima būtų grupuoti vaikus ir maloniai sutiko paruošti darbo programėles kiekvienam mėnesiui.

Susirinkusios entuziastingai pritarė šiam reikalui ir pradžiai išrinko komisiją, susidedančią iš **L. Čepienės, I. Manomaitienės, I. Končienės** ir **V. Kulbokienės,** surengimui bendros tėvų ir vaikų šventės, su visomis lietuviškomis tradicijomis.

Šių metų Bostono P.L.M.K. valdybą sudaro **I. Galimienė** — pirmininkė, **J. Lapšienė** — sekretorė ir **Ver. Kulbokienė** — iždininkė. **V.**

* **Chicagos Lietuvių Moterų klubas,** antrus metus iš eilės vadovaujamas energingos pirmininkės A. Kazanauskienės, globoja Skaučių Vadijos šiandien ruošiamą balių ir ta proga padovanojo elektrinį kavos virdulį dovanų traukimui. Klubo narė **Ona Doches,** žaislų ir dviračių krautuvės savininkė (63 gatvė ir Ashland), padovanojo atskirai skautėms dviratį.

* **Irena Sprindienė,** baleto šokėja ir dabartinė Dainavos ansamblio šokių mokytoja, baigusi grožio kursus ir gavusi darbą garsiame Elisabeth Arden grožio salone, Michigan gatvėje šiaurinėje Chicagos dalyje, buvo išsiųsta į New Yorką pagilinti žinių. Išvykusi geg. 1 d. visam mėnesiui, negalėjo dalyvauti Dainavos ansamblio minėjime, nors ir buvo paruošusi tam minėjimui visus tautinius šokius.

* **Juzė Daužvardienė** praėjusį šeštadienį Chicagos Augštesniosios Lituanistikos mokyklos mokiniams skaitė jautrią ir nuotaikingą paskaitą apie lietuvę motiną. Paskaita buvo paremta gražiais istoriniais pavyzdžiais, ir gausaus per 200 moksleivių būrio išklausyta su dideliu susidomėjimu. Mokiniai buvo sužavėti puikia J. Daužvardienės kalba.

* **Antanina Linkus** pavaišino puikiais pietumis Amerikos Raudonojo Kryžiaus Liet. vieneto nares Motinos dienos proga. Dalyvavo gražus būrys vieneto narių. Buvo pasakyta kalbų ir padainuota lietuviškų dainelių, skirtų motinos garbei.

* **Dainoros Gasiūnaitės** ir Richardo Jakaičio sutuoktuvės įvyks geg. 28 d. 3 val. p.p. šv. Jurgio bažnyčioje (abu priklauso tai parapijai). Puota bus Hollywood svetainėje. Dainora yra duktė Viktorijos ir Jurgio Gasiūnų, o Ričardas — sūnus Annos ir Bruno Jakaičių. Anna Jakaitis turi vasarvietę Beverly Shores, Ind.

* **Giedrė Trečiokaitė,** viena gabiausių A. Nako studijos vyresnių mokinių, skambins pianinu rytoj, geg. 15 d. koncerte, kuris įvyks 4 val. p.p. 3405 So. Western Ave.

* **Aldona Grinienė** iš Kolumbijos svečiuojasi pas brolį inž. dr. J. Gimbutą Bostone, Mass., aplankydama kartu ir motiną agr. Gimbutienę.

Remkite dien. Draugą!